

INFORMAČNÍ SERVIS

prevence kriminality

PREVENCE
SE MUSÍ VYPŁATIT

leden 2010

Z Ministerstva vnitra a Policie ČR	
ZASEDÁNÍ RADY EVROPSKÉ SÍTĚ PREVENCE KRIMINALITY (EUCPN) A KONFERENCE KE SDÍLENÍ DOBRÉ PRAXE	1
NÁVRH LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE	4
SETKÁNÍ ZÁSTUPCŮ MĚST A SPOLUPRACUJÍCÍCH INSTITUCÍ REALIZUJÍCÍCH SYSTÉM VČASNÉ INTERVENCE	7
VLÁDA SCHVÁLILA „PROTIKORUPČNÍ BALÍČEK“	8
PROTIKORUPČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NA POLICEJNÍCH ŠKOLÁCH	9
ROK 2009 V SILNIČNÍM PROVOZU	11
OBSAH ČASOPISU POLICISTA – LEDEN 2010	12
Informace z krajů a měst	
PLZEŇSKÝ KRAJ – PROJEKT „GHETTOOUT“ ZÍSKAL MEZINÁRODNÍ OCENĚNÍ	13
Rady a technické novinky	
JAK ODJET NA ZIMNÍ DOVOLENOU BEZ OBAV O SVŮJ BYT A MAJETEK	15
JAKÉ JSOU POŽADAVKY NA BEZPEČNÝ VÝTAH	17
DESATERO JAK SE CHOVAT NA LYŽÍCH JE V ZÁKONĚ. PŘIHLÉDNOU K NĚMU SOUDY.	20
Vybrali jsme pro vás – z domova	
CENY GYPSY SPIRIT ZNAJÍ SVÉ VÍTĚZE!	22
VLÁDA SOUHLASILA S KOCÁBOVOU KONCEPCÍ ROMSKÉ INTEGRACE	24
DOKUMENTÁRNÍ FILM MAPUJÍCÍ PROJEVY EXTREMISMU	26
TISKOVÁ KONFERENCE SDRUŽENÍ LINKA BEZPEČÍ	28
SAFER INTERNET DAY 2010	33
ÚSPĚŠNÝ ZÁSAH PROTI DĚTSKÉ PORNOGRAFIÍ	35
ČESKO JE RÁJEM OBCHODNÍKŮ SE ŽENAMI, TVRDÍ POŘAD BBC	37
PRACOVNÍ VYKOŘIŠŤOVÁNÍ CIZINCŮ A CIZINEK – POHLED ZBLÍZKA	38
Z ČESKA ODEŠLO OSM PROCENT CIZINCŮ BEZ PRÁCE, PODLE PECINY JE PROGRAM ÚSPĚŠNÝ	41
NOVÁ DATA TÝKAJÍCÍ SE PROBLÉMŮ S ALKOHOLEM V ČESKÉ POPULACI JSOU VAROVNÁ	43
Vybrali jsme pro vás – ze zahraničí	
PUTIN MÁ PLÁN PROTI ALKOHOLISMU: RUSOVÉ BUDOU PÍT O POLOVINU MÉNĚ, SLIBUJE	44
BRITÁNIE CHCE OMEZIT PITÍ, ZDRAŽÍ ALKOHOL	45

Z Ministerstva vnitra a Policie ČR:

Zasedání Rady Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN) a konference ke sdílení dobré praxe

V posledním vydání loňského Informačního servisu prevence kriminality jsme přinesli informaci o předávání cen národního kola ECPA 2009. Nyní vás chceme seznámit s tím, jak probíhalo zasedání Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN), v jehož rámci proběhlo také vyhlášení evropských cen ECPA 2009.

Ve dnech **9.–11. prosince 2009** se ve **Stockholmu** pod záštitou švédského předsednictví v Radě EU uskutečnilo **II. zasedání Rady Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN)**. EUCPN je mezinárodní forum zaměřené na spolupráci v oblasti prevence trestné činnosti především na úrovni výměny osvědčených postupů. EUCPN byla založena rozhodnutím Rady č. 2001/427/JHA ze dne 28. května 2001.

Za odbor prevence kriminality, který je gesčním útvarem vůči EUCPN za Českou republiku, se zasedání zúčastnily ředitelka odboru Mgr. Jitka Gjuričová, národní reprezentantka v EUCPN Mgr. Alena Horáková a zástupce národní reprezentantky Mgr. Klára Svobodová. Delegaci OPK doprovázela dvoučlenná delegace KÚ Plzeňského kraje a zástupce Magistrátu hl.města Prahy, kteří se umístili v národním kole a jejichž projekty byly na konferenci prezentovány.

V rámci zasedání Rady EUCPN byla uspořádána mezinárodní konference výměny dobré praxe (best practice conference) zaměřená na ústřední téma zadané švédskými pořadateli „Prevence kriminality a viktimizace mezi dětmi a mladistvými – současné a budoucí výzvy – škola, kyberprostor a rekrutování mladistvých do kriminálních skupin“. Součástí konference bylo i slavnostní vyhlášení vítězného projektu, který získal cenu ECPA 2009.

Zasedání slavnostně zahájila **švédská ministryně spravedlnosti paní Beatrice ASK**. Poté poreferovala předsedkyně **paní Monika OLSSON** o struktuře organizace EUCPN, o strategii jejich dlouhodobých úkolů, o spolupráci s dalšími organizacemi a institucemi v rámci EU i mimo ni.

Následující příspěvek **Friedricha LÖSELA**, ředitele **Institutu pro kriminologii Cambridžské univerzity**, se již věnoval odbornému tématu „**Prevence antisociálního chování dětí a mladistvých – co pomáhá?**“ Profesor F. Lösel se podílí na výzkumu experimentálních metod směřujících k odhalení příčin a důsledků kriminality. Zaměřuje se na prevenci a včasnou intervenci dětí a mladistvých a využití restorativní justice face –to –face oběť a útočník.

Na jeho vystoupení navázali kolegové ze stejné univerzity – profesor Psychologické kriminologie **David FARRINGTON** a **Maria TTOFI** s tématem „**Efektivní metody snižování školní šikany.**“ Profesor Farrington je psycholog, který úzce spolupracuje s policií a zaměřuje se především na výzkum kriminální „kariéry“ pachatelů, situační prevenci kriminality a evaluací efektivity výukových programů.

V bloku po přestávce bylo představeno **18 národních projektů navržených na cenu ECPA 2009** – jednotlivé projekty byly zpracovány do cca 5minutových videí, které ve stručnosti představily hlavní cíle projektů a zaměřily se na význačné rysy a inovativní prvky včetně evaluace projektů.

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz>

Organizátoři umožnili dalším 15 projektům, které sice nebyly zařazeny do soutěže, ale které byly inspirativní, prezentovat v rámci tzv. „poster sessions“ v malých stáncích jednotlivé projekty a zároveň tak informovat zájemce o podrobnostech a předat potřebné kontakty.

Odpoledne probíhaly **4 paralelní workshopy** na následující témata:

- **on-line kriminalita páchaná dětmi a na dětech**
- **škola jako prostor pro okamžitou a dlouhodobou prevenci**
- **nábor mladých lidí do kriminálních skupin**
- **inovace v prevenci kriminality mladistvých**

Bohatý program prvního dne zakončil kulturní program – vánoční koncert v kostele sv. Lucie, slavnostní večeře a vyhlášení vítězných projektů. Večeři zahájila švédská ministryně spravedlnosti paní Beatrice Ask, po krátkém úvodu vyhlásila tři nejlepší projekty nominované na cenu ECPA 2009.

Vítězství si odnesl finský projekt „**KiVa – anti-bullying programme.**“ Tento projekt byl vytvořen Univerzitou Abo v Turku a financován finským Ministerstvem školství. Byl zahájen v roce 2006 a zahrnoval 3stupňový osvětový program pro žáky a studenty, výcvik učitelů v pilotních školách, tvorbu výukových materiálů a rozsáhlou evaluaci tohoto projektu 28 000 studenty. Kromě autorů a učitelů na něm spolupracovala řada dalších odborníků, výzkumníků, rodičů i dobrovolníků; do konce roku 2009 je zapojeno víc než 500 dospělých. K vítězství projektu přispělo také to, že statistiky hodnověrně dokládají, jak se míra šikany (a to jak fyzického charakteru, tak i psychického teroru mezi spolužáky prostřednictvím internetu) na všech stupních škol díky projektu redukovala. „KiVa“ je jedním z řady finských projektů zaměřených na potírání šikany ve školách, protože šikana a terorizování spolužáků je ve Finsku (obdobně jako ve Švédsku a dalších severských zemích) velmi rozšířeným fenoménem. Souvisí také s ozbrojenými útoky včetně střelby ve školách a jeho řešení je v současné době velmi urgentní.

Další z oceněných projektů byl vítězný projekt národního kola **České republiky „Ghettout – trenážér životních strategií“** za své inovativní metody. Cílem projektu je ovlivnit děti staršího školního věku tak, aby byly v budoucnu schopné na základě předaných informací předcházet situacím, které by mohly zapříčinit nebo prohloubit jejich sociální propad. Jako nástroj k dosažení tohoto cíle slouží počítačová hra GhettOut, která simuluje sociální realitu života na okraji společnosti. Hra obsahuje prvky z oblasti problematiky užívání návykových látek, zadlužování formou tzv. rychlých půjček, ztráty bydlení apod. Stěžejním momentem je rozhodování mezi legálními a nelegálními činnostmi, které jsou však krátkodobě výhodnější. Hráči musí zvolit takovou životní strategii, která je dovede k úspěšnému cíli – např. získání nového bydlení v předem stanoveném čase 1 rok a „vystoupení z gheta“.

Švédská ministryně spravedlnosti se v rámci slavnostní ceremonie rozhodla ocenit ještě další projekt. Cena měla motivační charakter a jejím smyslem bylo povzbudit země „východního bloku“, které projekt nominovaly poprvé, aby v předkládání projektů pokračovaly. Tato „motivační“ cena byl přiřčena regionálnímu projektu Litvy „**Colours of Life**“.

Projekt byl zaměřen na děti z konkrétních 94 rodin žijících na okraji společnosti v permanentním sociálním vyloučení. Do projektu bylo zahrnuto 38 vybraných dětí, kterým je od roku 2004 nabízena speciální psychologická, sociální i materiální pomoc a také způsob smysluplného využití volného času. V roce 2009, kdy byl projekt vyhodnocen, 34 z 38 zahrnutých dětí nespáchaly žádný trestný čin a také pravidelně navštěvovaly školu. Pro srovnání byl souběžně sledován typický vzorek 76 dalších dětí, kteří do projektu zahrnuti nebyli. Při vyhodnocení se ukázalo, že 39 z nich, tj. více než polovina, se v průběhu sledované doby dopustila přestupku nebo trestného činu. Projekt „Colours of life“ je novátorský v tom, že vedle převažující represivní politiky litevských orgánů činných v trestním řízení sází na prevenci.

Program druhého dne přinesl další odborná vystoupení. Příspěvek **Sonii LIVINGSTONE**, profesorky sociální psychologie a ředitelky Odboru pro média a komunikaci ze Školy ekonomických a politických věd v Londýně na téma „**Rizika a příležitosti pro děti na internetu- EU Kids Online**“ se zaměřil na statistické údaje a porovnání míry rizika/ pocitu bezpečí v rámci evropských zemí.

Ředitel International Juvenile Justice Observatory (IJJO) **Cederic FOUSSARD** věnoval svou prezentaci „Výzvy budoucnosti“ především alternativním formám trestů pro mládež v rámci restorativní justice a úloze mediátorů.

Druhý den zaujala prezentace **UK National Police Improvement Agency (NPIA)** přednesená **Chrisem Williamsem z Velké Británie**, v jejímž rámci představil projekt „**Přístup k občanům a práce policisty v okrsku**“, dále pak seznámil se strukturou NPIA a jejími aktivitami, které agentura plánuje na rok 2010.

Představen byl **stockholmský program „An open and secure Europe serving and protecting Citizen**“, který je vizí úlohy státu při službě občanům a jejich ochraně. Výjimečná pozornost je věnována prevenci kriminality jako nejefektivnějšímu způsobu snižování kriminality a také potřebě multidisciplinární spolupráce všech státních a veřejných institucí včetně posílení sociálního přístupu.

Dále se zasedání Rady Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN) věnovalo především organizačním a provozním otázkám. Hovořilo se o budoucím vývoji a struktuře EUCPN, o způsobu financování Rady EUCPN, o aktualizaci a jazykových mutacích webových stránek a o vědecké a výzkumné činnosti EUCPN.

Byla projednána Zpráva ze zasedání Rady EUCPN v září 2009 v Goteborgu, závěry z právě zakončené „Best practice conference“ věnované úloze prevence při snižování kriminality mezi dětmi a mladistvými, schválena Výroční zpráva EUCPN za rok 2009 a termíny dalších zasedání v roce 2010.

Příští zasedání Rady EUCPN se uskuteční pod záštitou španělského předsednictví.

*Odbor prevence kriminality MV
Mgr. Alena Horáková*

Návrh legislativní úpravy prevence kriminality v České republice

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra zpracoval **Strategii prevence kriminality na léta 2008 až 2011**, která byla přijata **usnesením vlády ze dne 15. října 2007 č. 1150**. V usnesení bylo uloženo ministru vnitra „**předložit vládě návrh na legislativní úpravu prevence kriminality v České republice.**“ Materiál by měl obsahovat návrh legislativní úpravy prevence kriminality, včetně definice a popisu subjektů realizace preventivních opatření a vztahů mezi nimi, nastavení rámce jejich působností, odpovědností a kompetencí včetně finančního zajištění.

Důvodem pro zadání tohoto úkolu je skutečnost, že na rozdíl od právního prostředí upravujícího podrobně a v mnoha legislativních normách oblast represivní trestní politiky **není prevence kriminality v českém právním řádu upravena a neposkytuje potřebnou oporu pro fungování systému prevence kriminality**, který Ministerstvo vnitra realizuje od roku 1996 pouze na základě usnesení vlády. **Navrhuje se proto přijmout řešení v podobě zákona o prevenci kriminality.**

Cílem legislativní úpravy je:

- vytvořit systém prevence kriminality na úrovni krajů,
- sjednotit praxi v uvedené oblasti v rámci České republiky a na úrovni krajů,
- vytvořit podmínky pro systémové provádění preventivních aktivit eliminujících protiprávní činnost a zvyšujících bezpečí občanů,
- vymezení odpovědnosti v oblasti prevence na úrovni státu a územních orgánů veřejné správy,
- racionální plánování a kontinuita realizace preventivní politiky, včetně uvolňování finančních prostředků na konkrétní preventivní opatření,
- zakotvit funkci koordinátorů prevence kriminality a vytvořit systém jejich celoživotního vzdělávání, závaznou náplň práce a pracovní standardy,
- zajistit metodické řízení koordinátorů prevence kriminality Ministerstvem vnitra ČR, které zároveň bude řídit dotační politiku, vytvářet preventivní politiku vlády v rámci tzv. strategií prevence, koordinovat činnost Republikového výboru pro prevenci kriminality jako meziresortního poradního orgánu ministra vnitra, zpracovávat a předkládat vládě strategické materiály v této oblasti,
- soustředit všechny oblasti prevence nežádoucích jevů do společných pracovišť (center, odborů či oddělení) na krajských úřadech. Zde se jedná kromě koordinátorů prevence kriminality rovněž o protidrogové koordinátory (§ 23 z. č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů) a o koordinátory pro národnostní menšiny (§ 6 odst. 7 z. č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů) apod. Cílem je integrace preventivních aktivit do jednoho místa, racionalizace práce jednotlivých koordinátorů, vytvoření podmínek pro synergické působení jejich činností, odstranění duplicitních aktivit a konkurenčních vztahů (v mnoha případech jsou objekty zájmu těchto pracovníků stejní lidé).

Právní úpravu oblasti prevence kriminality přijalo v loňském roce také Slovensko jako zákon „o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov“, který byl vyhlášen pod č. 583/2008 Z.z. Další právní úpravy je možné nalézt např. ve Francii či Velké Británii.

Odbor prevence kriminality zpracoval pracovní verzi Návrhu legislativní úpravy prevence kriminality v České republice, který byl zařazen do vnitroresortního připomínkového řízení. K návrhu zaslalo připomínky pět odborů a Policejní prezidium ČR, přičemž proti legislativní úpravě prevence kriminality se vyslovil pouze odbor bezpečnostní politiky. Odbor legislativy a koordinace předpisů doporučil zvolit cestu nezbytných novelizací již stávajících právních předpisů. Ostatní odbory (odbor efektivní veřejné správy, odbor územní veřejné správy, odbor dozoru a kontroly veřejné správy) a Policejní prezidium vznik samostatného zákona neodmítly a nabídly spolupráci při tvorbě této legislativy.

Dále byl výše uvedený návrh v červnu 2009 předběžně zaslán k posouzení řadě subjektů státní správy a územní veřejné správy spolu s dotazem, jaká podoba legislativní úpravy prevence kriminality je preferována. **Více než 90 % dotázaných v odpovědi uvedlo, že podporují vznik legislativní úpravy prevence kriminality.** Užší i širší varianta legislativní úpravy, která zahrnuje i regulaci sociálně patologických jevů či rizikového chování, získaly přibližně stejnou podporu.

Dne 12. listopadu 2009 proběhlo první jednání **pracovní skupiny pro tvorbu nelegislativního materiálu pro jednání vlády ČR o podobě legislativní úpravy prevence kriminality ČR**. Pracovní skupina byla sestavena na základě dopisu ministra vnitra č.j. MV-70598-9/OP-2009 ze zástupců resortů MPSV, MZ, MŠMT, MF, MS, ÚV, AK ČR, SMO ČR.

V průběhu jednání pracovní skupiny byly přítomným představeny jednotlivé varianty podoby legislativní úpravy, které byly prezentovány ve výše uvedeném pracovním materiálu:

1. **úzká varianta** – tvorba normy organizačního charakteru,
2. **široká varianta** – tvorba normy zahrnující prevenci široké škály sociálně patologických jevů,
3. **varianta č. 3** – novelizace již stávajících právních předpisů,
4. **varianta č. 4** – novelizace tzv. kompetenčního zákona (z. č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR) doplněná podzákoným předpisem ve formě vyhlášky ministerstva.

Pracovní skupina jednoznačně podpořila vznik samostatného zákona o prevenci kriminality s tím, že byly odmítnuty varianty 3 a 4. Podpořena byla tzv. kompromisní varianta, která definuje pojem prevence kriminality a další související terminologii a upraví jak základní otázky, subjekty a kompetence v oblasti prevence kriminality, tak i v obecné rovině sociálně patologické jevy (případně i negativním výčtem) a zřízení společných pracovišť prevence nežádoucích jevů na úrovni krajů.

Dalším podstatným bodem, který byl na jednání pracovní skupiny řešen, byla otázka zařazení pozice krajských (případně městských) koordinátorů prevence kriminality do samostatné či přenesené působnosti kraje či obce. Koordinátoři prevence kriminality obcí jsou zřizováni již od roku 1996 a krajů od roku 2002.

Pracovní skupina vyjádřila podporu přenesené působnosti krajských koordinátorů prevence kriminality a případnému fakultativnímu zřízení těchto pozic v obcích. Současně navrhl ponechat určitý prostor i pro působnost samostatnou.

V této souvislosti je možné využít již existující právní úpravu **protidrogových koordinátorů** (§ 23 z. č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů) a **koordinátorů pro národnostní menšiny** na krajích (§ 6 odst. 7 z.č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů).

*Odbor prevence kriminality MV
Mgr. Michaela Hladká PhD.*

Setkání zástupců měst a spolupracujících institucí realizujících projekt Systém včasné intervence

Ve dnech 21. a 22. ledna 2010 proběhlo v areálu ubytovny „Zámeček“ Vyšší policejní školy v Jihlavě setkání zástupců měst realizujících projekt Systém včasné intervence (dále jen „SVI“) se zástupci odboru prevence kriminality MV, odboru rodinné politiky a dávkových systémů Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a Probační a mediační služby ČR (PMS)

Jednání se zúčastnili zástupci 23 měst, která jsou k lednu 2010 zapojena do projektu SVI. Ministerstvo vnitra jako organizátor setkání bylo zastoupeno ředitelkou odboru prevence kriminality (OPK) Mgr. Jitkou Gjuríčovou, která setkání řídila, a pracovníkem OPK Mgr. Ferdinandem Raditschem, projektovým manažerem SVI. Pozvání přijal také ředitel Probační a mediační služby ČR Mgr. Pavel Štern a pracovnice odboru rodinné politiky a dávkových systémů MPSV Mgr. Veronika Andrtová.

Setkání bylo zaměřeno na zhodnocení dosavadního vývoje (fungování) SVI v praxi, shrnutí zkušeností realizátorů z měst a nejčastějších úskalí projektu.

Zástupci MPSV a Probační a mediační služby ČR seznámili účastníky setkání s postoji těchto institucí k projektu SVI a zejména se zapojením SVI jako součásti vládou přijaté Transformace a sjednocení systému péče o ohrožené děti.

V průběhu jednání pracovníci OPK představili účastníkům materiál **Analýza dosavadního nasazení SVI ve městech ČR** zadaná Ministerstvem vnitra. Každý účastník hovořil za své město nebo region o přednostech i nedostacích, které se v lokálním systému péče o ohrožené děti projeví po nasazení SVI a současně představil priority města či lokality v roce 2010.

Ministerstvo vnitra prezentovalo, mimo jiné, nový webový portál SVI, který bude k 15. únoru 2010 otevřen v internetovém prostoru a bude tvořit hlavní nástroj veřejné prezentace projektu SVI, včetně možnosti diskusních fór registrovaných uživatelů apod.

Během jednání byly definovány dosud nedořešené nebo nejasné oblasti realizace SVI a ke každé byl určen způsob a harmonogram řešení. Účastníci se shodli na intenzivní potřebě řešení případných problémů vedoucích ke stálému zdokonalování projektu SVI.

Kromě náplně semináře ocenili všichni zúčastnění přístup vedení Vyšší školy MV v Jihlavě, která zajistila ubytování, stravu i prostory k jednání. V roce 2010 proběhnou další setkání k projektu SVI, a to podle časových možností zúčastněných.

*Odbor prevence kriminality MV
Mgr. Ferdinand Raditsch,
projektový manažer SVI*

Vláda schválila „protikorupční balíček“

Dne 11. ledna 2009 vláda projednala a schválila soubor protikorupčních opatření tzv. „protikorupční balíček.“

„Korupci a finanční kriminalitu považuji za velmi nebezpečnou nemoc naší současné společnosti. Korupce stojí v pozadí prakticky veškerého organizovaného zločinu a závažné hospodářské kriminality a podporuje neefektivní nakládání či přímo rozkrádání veřejných prostředků. V této oblasti hodlám projevit velkou dávku odhodlání. Jsem proto velmi rád, že dnes soubor těchto opatření úspěšně projednala vláda a že jsme ho mohli dále poslat do legislativního procesu poslanecké sněmovny,“ uvedl Martin Pecina.

Potřeba razantně změnit situaci v oblasti korupce je tedy v současné ekonomické situaci nanejvýš aktuální. Ministerstvo vnitra proto připravilo komplex protikorupčních opatření neboli „protikorupční balíček.“ Ten představuje soubor novelizací tří zákonů, jejichž přijetí ovlivní významným způsobem legislativní podmínky pro potlačování korupce a související závažné kriminality.

Jedná se o novelizace trestního řádu, trestního zákoníku a daňového řádu. Obsahem novel je zavedení institutu korunního svědka a úprava institutu spolupracujícího obviněného, úprava institutu protikorupčního agenta, oprava nechtěných důsledků přijetí trestního zákoníku.

- **Institut korunního svědka** – jde jednak o nový institut přerušení trestního stíhání obviněného za podmínky, že se přizná k činu a podá informace o organizované kriminalitě, zaváže se vydat prospěch a nahradit škodu a dále o institut následného úplného zastavení trestního stíhání obviněného, za podmínky, že podá svědectví, které významně přispěje k objasnění organizované kriminality, vydá prospěch a nahradí způsobenou škodu a nedopustí se od přerušení stíhání žádného úmyslného trestného činu.
- **Institut spolupracujícího obviněného** – doplňuje do již existujícího institutu spolupracujícího obviněného princip proporcionality, když požaduje po státním zástupci, aby jako spolupracujícího obviněného označil pouze takového pachatele, který se doznal k trestnému činu, jenž není závažnější, než zločin, k jehož objasnění se zavázal přispět.
- **Protikorupční agent** – použití agenta předpokládá současné splnění řady podmínek tak, aby využití oprávnění „předstírat zájem podílet se na trestném činu“ bylo legitimní a nebylo zpochybnováno, či aby nebylo považováno za policejní provokaci. Podmínkou je, aby skutečnosti zjištěné v daném případě nasvědčovaly tomu, že by osoba spáchala takový trestný čin sama (tedy i bez účasti agenta). Jednáním agenta nesmí být vyvolán úmysl osoby trestný čin spáchat. Tyto podmínky však zákon dnes výslovně neobsahuje a praxe identifikovala potřebu jasně zakotvit zákonem hranice proaktivního jednání policistů v těchto situacích.
- **Oprava nechtěných důsledků přijetí trestního zákoníku** – omezující zásadním způsobem možnost použití odposlechů a agenta a vrácení úpravy podmínek přístupu vymezených útvarů policie k informacím z daňového řízení v novém daňovém řádu do podoby před jeho přijetím.

Více informací naleznete na www.mvcr.cz.

Zdroj: www.mvcr.cz

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz>

Protikorupční vzdělávání na policejních školách

V roce 2009 realizovalo **Středisko pro výchovu k lidským právům Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra** v Praze (dále jen VPŠ a SPŠ MV v Praze) projekt zaměřený na prevenci korupčního jednání příslušníků Policie ČR. Projekt s názvem „**Protikorupční vzdělávání na policejních školách**“ byl **podpořen v rámci programu MV v oblasti prevence kriminality 2009**. Klíčovým partnerem projektu byla Transparency International – Česká republika, o.p.s. (dále jen TI) a dalšími spolupracujícími subjekty byly ostatní vyšší a střední policejní školy.

V první fázi projektu byla vytvořena **vstupní analýza** k problematice vzdělávání proti korupci na policejních školách. Byla provedena pomocí dotazníkového šetření na jednotlivých vyšších a středních policejních školách a na základě rozhovorů s příslušnými vyučujícími. Na jejím základě byl navržen modul pro **seminář k prevenci korupce pro studující základní odborné přípravy** (dále jen ZOP).

Ve druhé fázi projektu **proběhlo 5 jednodenních seminářů pro studující ZOP** lektorovaných TI (po jednom na každé z vyšších a středních policejních škol) a **1 seminář pro vyučující** policejních škol a školních policejních středisek. Celkem bylo **proškoleny 109 studujících ZOP a 13 vyučujících**. Ústní i písemná odezva na jednotlivé semináře, kterou jsme obdrželi od studujících ZOP, byla jednoznačně kladná.

Ve třetí fázi zpracovala TI na základě zpětné vazby od studujících ZOP i vyučujících a na základě zkušeností z realizovaných seminářů pro realizátora projektu **závěrečnou zprávu včetně doporučení** pro další přístup a práci s tématem korupce v policejním vzdělávání:

1. Prodloužit Základní odbornou přípravu.
2. Zvýšit časovou dotaci na problematiku korupce.
3. Vypracovat standardizované studijní pomůcky a studijní texty.
4. Věnovat dostatečnou péči formování osobnosti policisty a vědomí a hrdosti příslušnosti k policejnímu sboru.
5. Ukázat studujícím vazbu mezi podlehnutím korupční nabídce a drobným zneužíváním pravomoci či využíváním drobných výhod.
6. Věnovat ve výuce pozornost psychologickým aspektům policejní práce a života policejního týmu; zabývat se pozitivními i negativními aspekty policejní subkultury.
7. Dále propojovat výchovně vzdělávací působení na policejních školách během ZOP s přípravou na školních policejních střediscích.
8. Provést obdobný průzkum školení v prevenci korupce v činnosti školních policejních středisek.
9. Zařadit problematiku korupce do specializačních kurzů pro vedoucí místních/obvodních oddělení a dalších specializačních kurzů.

Jednotlivá doporučení jsou ve zprávě rozvedena. VPŠ a SPŠ MV v Praze a TI zaslaly zprávu na vědomí a k případnému využití funkcionářům s rozhodovacími pravomocemi v dané věci. Zpráva v plném znění bude pro zájemce k dispozici na **intranetovém webu školy** (oddělení – středisko pro výchovu k lidským právům – publikace).

Mgr. Bc. Jiří Sůva

Středisko pro výchovu k lidským právům

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze

Rok 2009 v silničním provozu

Představitelé Ministerstva dopravy ČR a Policejního prezidia ČR se dnes sešli na hodnotící tiskové konferenci se zástupci médií. Hlavním tématem bylo vyhodnocení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu v roce 2009. Prezentovány byly ale také plány a vize na rok 2010.

Tiskové konference se zúčastnil ministr dopravy Gustav Slamečka, náměstek policejního prezidenta pro vnější službu plk. Ivan Bílek, ředitel služby dopravní policie plk. Leoš Tržil a pplk. Josef Tesařík z ředitelství služby dopravní policie.

Ministr dopravy v úvodu shrnul významná specifika loňského roku, mezi kterými jmenoval například oblast výstavby dopravní infrastruktury, nejmenší počet usmrcených při dopravních nehodách za posledních 20 let nebo pozitivní dopady [preventivních aktivit a kampaně „Nemyslíš – zaplatíš“](#). Zároveň shrnul z pohledu bezpečnosti a plynulosti provozu plány ministerstva na rok 2010.

Na slova ministra dopravy navázal plk. Ivan Bílek, který připomněl legislativní změny specifické pro rok 2009 (šetření dopravních nehod, organizační struktura Policie ČR apod.) a vyslovil přesvědčení, že se podaří udržet pozitivní vývoj v oblasti následků dopravních nehod. Stejně jako ministr dopravy se pozastavil nad problematikou alkoholu. K tomu řekl: „Skutečně nás děsí, že má alkohol za volantem tak zásadní vliv na dopravní nehodovost a její následky (v roce 2009 zemřelo při dopravních nehodách zaviněných pod vlivem alkoholu 123 osob), a chceme s tímto fenoménem bojovat i za cenu tak razantních opatření, jako jsou dechové zkoušky u každé základní kontroly.“

O [statistických datech](#) k dopravní nehodovosti informoval pplk. Josef Tesařík, který konstatoval, že v roce 2009 zemřelo na českých silnicích 832 osob, tzn. nejméně za posledních 20 let. K tomu podotkl: „Tak zásadní pokles počtu usmrcených oproti roku 2008 (o 160) bude zřejmě patřit k těm nejvyšším v Evropě.“

Hodnocení roku 2009 uzavřel plk. Leoš Tržil [informacemi](#) o činnosti dopravní policie. Významný nárůst zjištěných přestupků byl zaznamenán zejména v oblasti překračování rychlostních limitů, používání zádržných systémů či technického stavu vozidla. Pozornost byla v uplynulém roce věnována zejména nejzávažnějším příčinám dopravních nehod a příčinám jejich následků. Také priority dopravní policie pro rok 2010 směřují do této skupiny přestupků (alkohol, bezpečnost chodců, boj s piráty silnic, ale i dopravně inženýrská oblast). Ředitel dopravní policie připomněl také velký význam medializace aktuálních problémů silniční dopravy a její preventivní dopad. V souvislosti s hodnocením preventivních aktivit řekl: „Nedá se očekávat, že by každá preventivní kampaň či aktivita oslovila všechny řidiče najednou. Smysl jim ale dává každý zachráněný život.“

Na závěr tiskové konference reagovali ministr dopravy Gustav Slamečka i náměstek policejního prezidenta plk. Ivan Bílek na často prezentované téma tolerování nižších hodnot naměřených při dechových zkouškách prováděných v silničním provozu. Oba se shodli na skutečnosti, že by zásah do zákonem upravené nulové tolerance alkoholu při řízení motorového vozidla měl nepříznivý dopad na dopravní nehodovost a její následky.

kpt. Mgr. Veronika Benediktová

Zdroj: www.mvcr.cz

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz>

Obsah časopisu Policista – leden 2010

Novoroční Policista přibližuje **úvodní reportáží** – pod titulkem **Nejrizikovější štreka u nás na dálnici** – vytváření velkého **dálničního oddělení Krajského ředitelství Policie ČR Kraje Vysočina**, které bude policejně zabezpečovat provoz dálnice D1 na stokilometrovém úseku protínajícím Českomoravskou vrchovinu.

V příloze začínáme zveřejňovat „odborné“ slovníčky – v tomto případě 1. část angličtiny. Pro policisty a další zájemce se tak postupně dostane do rukou soubor výrazů i celých vět použitelných při jednání s cizinci, zejména v mimořádnějších, případně krizových situacích (vedle anglického jazyka rovněž v němčině, romštině...).

Slovo policejního prezidenta se tentokrát věnuje **reformě Policie ČR**, na což v konkrétních souvislostech svým způsobem navazuje další z rozhovorů s novými krajskými řediteli – v prvním čísle roku s „vrchním velitelem“ policie Libereckého kraje.

Za zmínku, mimo jiné, stojí i další příspěvky – např. **Zahraniční mírové mise, reportážní „zpráva“ Cvičení na Libavé**, dále **v rubrice Školství** článek **Policisté z podzámčí**, v cyklu **Z policejních archivů** **Touha silnější než rozum, Anděl, nůž a hodinky** ze série **Případů mjr. Zahrádky** nebo **Návrh dámských browningů z rubriky Nové zbraně**.

Portrét se skrývá pod článkem **Psovod a kouzelní specialisté, Povedená oplátka** naopak informuje o sportovním klání „hokejových“ policistů.

V čísle jako obvykle nechybějí **oblíbené rubriky** – soutěže o ceny (Křížovka, Deset minut s paragrafem, Znaky evropských měst), ani mnohé jiné zajímavosti z domova i ze zahraničí...

Zdroj: redakce Policista

Informace z krajů a měst:

Plzeňský kraj – Projekt „Ghettout“ získal mezinárodní ocenění

Při vyhodnocení celoevropské soutěže Evropské ceny prevence kriminality ECPA 2009 ve dnech 9.–10. 12. 2009 ve Stockholmu reprezentoval Českou republiku na základě náročného výběru projekt nominovaný Plzeňským krajem a Krajským ředitelstvím policie Západočeského kraje „**Ghettout – trenážér životních strategií**“, který realizuje Společnost Tady a teď. V konkurenci 18 projektů získal zvláštní cenu za inovativní a originální přístup k problematice sociálně vyloučených lokalit.

Cílem projektu „GhettOut – Trenážér životních strategií“ je ovlivnit děti staršího školního věku tak, aby byly v budoucnu schopné na základě předaných informací předcházet situacím, které by mohly zapříčinit nebo prohloubit jejich sociální propad. Jako nástroj k dosažení tohoto cíle slouží počítačová hra GhettOut, která simuluje sociální realitu života na okraji společnosti. Hra obsahuje prvky z oblasti problematiky užívání návykových látek, zadlužování, bydlení apod., stěžejním momentem je rozhodování mezi legálními a nelegálními činnostmi, které jsou však krátkodobě výhodnější. Hráči musejí zvolit takovou životní strategii, která je dovede k úspěšnému cíli – např. získání nového bydlení v předem stanoveném čase 1 rok a vystoupení z gheta.

PC hru GhettOut vyvinula **SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o. p. s.**, v roce 2007 – 2008 (v dubnu 2008 byla představena veřejnosti). Od září 2008 hra slouží jako trenážér životních strategií pro děti a mladistvé ohrožené sociálním vyloučením (tedy i mj. kriminálním jednáním).

Projekt přispívá k prevenci před sociálním vyloučením (zejména v oblasti prevence kriminality) nebo stabilizaci situace jednotlivců, kteří se v sociálním vyloučení již ocitli. Starší děti z níže uvedených cílových skupin patří k rizikovým skupinám, jelikož je předpoklad, že se v brzké době budou osamostatňovat od svých rodin, k čemuž budou mj. potřebovat finanční prostředky. V České republice se v posledních letech rozmáhá poskytování tzv. rychlých půjček, řada poskytovatelů takovýchto úvěrů se cíleně zaměřuje právě na osoby žijící v sociálním vyloučení, kteří se pak dostávají do dluhové pasti, jelikož nejsou schopni splácet vysoké úroky. Tito jedinci se pak zpravidla dostávají do začarovaného kruhu, a proto, aby mohli své půjčky splácet, uchylují se k pololegálnímu, až kriminálnímu jednání, kterým si obstarávají finance. Z perspektivy takového člověka se v tento okamžik již nevyplácí legální zaměstnání, protože konečný úhrn financí je řádově nižší než práce na černo a pobírání sociálních dávek.

Realizací projektu, resp. interaktivních workshopů na školách nebo jiných institucích chceme zprostředkovat ohroženým mladým lidem informace o různých životních strategiích. Účastník workshopu si prostřednictvím počítačové hry může jednotlivé strategie vyzkoušet a skrze vlastní prožitek ze hry zjistit, jaké důsledky jednotlivé životní strategie přináší.

Projekt je realizován i v současné době, a to formou interaktivních workshopů ve školách, speciálních školách, dětských domovech, nízkoprahových zařízeních. Cílovou skupinou jsou mládež a děti, které vyrůstají v rizikovém prostředí (např. sociálně vyloučených lokalitách) a u kterých hrozí, že by v budoucnu mohly

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz>

preferovat kriminální jednání. Organizace TaT má k dispozici notebooky, na kterých děti a mládež hrají hru GhattOut.

Zbývá jen dodat, že ocenění z rukou švédské ministryně spravedlnosti při slavnostním vyhodnocení ECPA 2009 převzala ředitelka SPOLEČNOSTI TADY A TEĎ Michaela Hirtová. *„Je to pro nás velká čest, že jsme ocenění získali,“* říká Michaela Hirtová. *„Také nás velmi potěšilo, že již během dne nás kontaktovali představitelé jiných zemí a projektů a projevovali zájem o náš projekt, který by rádi použili při práci s dětmi a mladistvými. Zajímal se o anglický překlad hry.“* *„Překladačské práce uhradí ze svého rozpočtu Plzeňský kraj,“* dodává Dagmar Terelmešová, radní Plzeňského kraje pro oblast sociálních věcí.

Samotnou hru si můžete zahrát nebo stáhnout na internetových stránkách www.ghettout.cz.

*Mgr. Filip Zapletal,
manažer prevence kriminality Plzeňského kraje*

Rady a technické novinky:

Jak odjet na zimní dovolenou bez obav o svůj byt a majetek

O ochraně domova před vloupáním lidé uvažují zpravidla v létě a tak trochu zapomínají, že jejich domov zůstává bez dozoru často i v zimě. Co tedy udělat pro klidnou zimní dovolenou?

Obavy, zda majitel najde domov po příjezdu ve stejném stavu jako při odchodu, přicházejí obvykle až těsně před odjezdem. A to je už většinou pozdě, na zabezpečení je dobré myslet předem.

Viktor Slanař ze společnosti Jablotron, která patří v České republice ke špičkám v oblasti zabezpečení, v této souvislosti připomíná několik zásad: "Někomu se mohou zdát tyto rady samozřejmé, ale mnozí se jich nedrží. V cizí společnosti nemluvte příliš konkrétně o tom, kdy a na jak dlouho odjíte. Vyplatí se také nezabedňovat dům, aby nebylo na první pohled vidět, že je dočasně opuštěný. Samozřejmostí je pak nepouštět cizí lidi do domu – na druhou stranu je však dobré zajistit si alespoň vybírání schránky." Zlodějům ztížíte "práci" také tím, když pečlivě zkontrolujete, zda jsou okna a dveře zavřeny. Dveře vždy zamykejte na dva západy a pozornost věnujte také balkonovým dveřím. Klíče od vchodu bytového domu dávejte jen důvěryhodným lidem.

Asi to nejlepší, co můžete udělat pro vlastní klid, je zajistit, aby se v době nepřítomnosti o byt nebo dům staral nějaký dobrý známý. Neměl by jen vybrat **poštovní** schránku, ale také občas otevřít okna nebo zapnout rádio, aby byt vypadal, že jeho obyvatelé jsou stále doma.

Možnosti techniky

Při řadě činností v současnosti pomůže i elektronika. Není proto problém zapnout například osvětlení dálkovým ovládáním. Možností, jak ochránit majetek před zloději, je více, záleží na tom, kolik chce kdo investovat. Na úvod možná stačí alespoň vyměnit nespolehlivou cylindrickou vložku za novou, nejlépe třetí či čtvrté bezpečnostní třídy

Nebo si rovnou pořídíte bezpečnostní dveře se speciálními zárubněmi. Pokud je váš byt zranitelnější spíše okny či balkonem, například proto, že se nachází v přízemí, opatřete je mřížemi.

Pokud však chcete mít opravdu klid, nabízí se spolehlivější **volba**. Pořídíte si **elektronického** hlídače, takzvaný alarm, připojený na pult bezpečnostní agentury.

„Na běžný byt pořídíte profesionální bezpečnostní systém i do dvaceti tisíc korun včetně odborné montáže. Na rodinný domek počítejte s cenou asi o deset tisíc korun vyšší," říká Viktor Slanař.

Nemusíte se bát ani rozvrtaného bytu nebo domu, existují totiž přístroje, které pro spolehlivé fungování nepotřebují žádné dráty a komunikují rádiově.

Pomůže i agentura

Montáž je přitom velmi rychlá a k interiéru šetrná, navíc cenově vyjde velice podobně. Další možností je hlídání agenturou. Taková služba stojí méně než pět set korun měsíčně. Dokonce existuje i nabídka hlídání na půl roku zdarma na zkoušku.

Pak se člověk rozhodne, zda si službu objedná definitivně nebo ne. Více informací k tomu najdete na **internetové** adrese www.hlidanizdarma.cz.

V současnosti jsou velmi oblíbené takzvané komunikátory GSM. V podstatě jde o speciální průmyslový mobil připojený k ústředně bezpečnostního systému. Sleduje, co se děje v prostoru, a při poplachu posílá majiteli příslušnou informaci, třeba i při výpadku elektrického proudu. Přijímá však také příkazy, které pak hned provádí. Podle potřeby zapne topení, vybrané spotřebiče či osvětlení.

Ač si většina z nás řekne, že by mu zloději vlastně neměli co ukrást, když se zamyslíme, přece se bojíme: byť jen o to, aby nám někdo nepoškodil to, co léta tvoříme jako domov.

Ti, co již jednou zažili vykradený byt, si jistě vzpomenou, jak dlouho se nemohli smířit s pocitem, že se někdo bez obav pohyboval v jejich soukromí.

Zdroj: Pražský deník, autor: Jozef Gárfik, 11. ledna 2010

Jaké jsou požadavky na bezpečný výtah

V poslední době se bytová družstva a společenství vlastníků jednotek v panelových domech také intenzivně zabývají myšlenkou mít ve svém domě bezpečný a podle nových norem certifikovaný výtah. A protože nejde o levnou záležitost, přinášíme několik rad, postřehů a zkušeností.

Rizika a jak na ně

K nejčastějším rizikům, která jsou inspekční zprávou hodnoceny jako nejvyšší a střední, patří:

- Klec je bez dveří. (Nebezpečí poranění pohybujících se částí v bezprostřední blízkosti osob. Toto riziko úměrně roste s přepravováním většího počtu osob, případně větších břemen jako jsou například kočárky, kola apod.)
- Nevyhovující nárazníky. (V případě „pomalého pádu“ kabiny zpomaluje a absorbuje kinetickou energii a tím eliminuje případné ztráty na zdraví a majetku. Nárazníky jsou ve špatném stavu a neplní funkci, nebo dokonce u starších výtahů úplně chybí. Ve většině starých výtahů chybí horní nárazníky, důležité v případě pádu „vzhůru“. Pokud rychlost pádu nedosáhne mezní rychlosti nastavené na omezovači rychlosti, představují nárazníky dostatečnou ochranu osob ve výtahu.)
- Chybí oboustranná komunikace při uvíznutí ve výtahu. (Oboustranná komunikace v případě uvíznutí osob ve výtahu zabezpečuje 24 hodinové spojení s dozorovým centrem, které zajistí vyproštění. Pokud chybí, k vyproštění osoby může dojít až v čase řádů hodin, a hrozí tak vysoké riziko závažných zdravotních problémů u velké části populace.)
- Nevyhovující zachycovače a nevhodné omezovače rychlosti. (V případě uvolnění kabiny nebo protizávaží, při dosažení krizové rychlosti, omezovač aktivuje zachycovače, které padající výtah zachytí a znemožní volný „rychlý“ pád z výšky. Staré výtahy nemají tyto prvky pro případ pádu vzhůru!)
- Dveřní uzávěra. (Správně fungující dveřní uzávěra neumožní otevřít dveře výtahu, pokud tento výtah nestojí ve stanici, kde dveře otevíráme. Pokud je nefunkční, hrozí otevření dveří a následný pád do šachty výtahu.)
- Kontrola zatížení klece. (Každý prvek je dimenzován na určitou váhu. Pokud tuto hodnotu překročíme, hrozí uvíznutí, případně poškození výtahu, v krajní situaci může dojít i k utržení výtahu.)
- Revizní jízda. (Prvek, který se nás uživatelů přímo netýká. Všichni však víme, že výtah podléhá pravidelným kontrolám a revizím. Součástí těchto aktivit je fyzická kontrola jednotlivých částí výtahu přímo v šachtě. Chybí-li revizní jízda, musí výtahem pro provedení kontroly „popojíždět“ druhá osoba ze strojovny, a tím hrozí velké riziko „přimáčknutí“ osoby, která je v šachtě.)

Výtahová šachta

V následujícím textu jsou uvedeny pouze některé vybrané požadavky, které předepisuje norma ČSN EN 81-1. Pokud byste se chtěli dozvědět více a zjistit, zda vaše výtahová šachta vyhovuje této celé normě, doporučujeme její důkladné prostudování.

V prostorách budov, v nichž se požaduje šachta k ochraně před šířením požáru, musí být šachta zcela uzavřena plnými stěnami, podlahou a stropem. Tam, kde se nepožaduje šachta k ochraně před šířením požáru, je možné použít částečné ohrazení tohoto prostoru za následujících podmínek. Výška opláštění výtahové šachty na straně šachetních dveří musí mít výšku minimálně 3,5 m, na stranách minimálně 2,5 m. Je-li vzdálenost opláštění od pohyblivých částí výtahu větší než 0,5 m, může být hodnota 2,5 m plynule zmenšena na minimálně 1,1 m při vzdálenosti 2 m. Ohrazení musí být umístěno do 0,15 m od hrany schodiště nebo podesty. Ohrazení musí být plnostěnné. Pokud máme ohrazení perforované, otvory mohou mít maximálně rozměr 20 x 20 mm a nejbližší pohyblivá část výtahu musí být vzdálena nejméně 120 mm.

Pro bezpečný provoz výtahu musí mít stěny šachty takovou mechanickou pevnost, aby při působení síly 300 N kolmo ke stěně z jedné nebo druhé strany v libovolném místě, rovnoměrně na kruhovou nebo čtvercovou plochu 5 cm² odolaly tomuto zatížení bez trvalé deformace, nebo s pružnou deformací do 15 mm.

Šachta musí sloužit výlučně provozu výtahu. Nesmí v ní být umístěna žádná elektrická vedení nebo jiné díly, které k výtahu nepatří.

Šachta musí mít trvale namontované elektrické osvětlení, které má i při všech zavřených dveřích ve výši 1 m nad střechem klece a nad dnem prohlubně světelnou intenzitu minimálně 50 lx. Osvětlení šachty musí mít nejméně jedno svítidlo ve vzdálenosti maximálně 0,5 m od nejvyššího a jedno svítidlo 0,5 m od nejnižšího místa šachty a další svítidla umístěná mezi nimi.

Měnit či neměnit? To je oč tu běží...

Rozhodnutí, jak se k inspekční zprávě a rizikům v ní popsaných postaví, zůstává na uvážení konkrétního majitele a provozovatele.

V každém případě je však nutno připomenout, že u nás platí občanský zákoník pro všechny. Ten v § 415 říká, že „každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.“ Dále je pak v § 420, odstavec 1 uvedeno, že „každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti“.

Provozování výtahů podléhá pravidlům, která mimo jiné definují povinnost pravidelných prohlídek, kontrol a revizí. A právě revizí jsme zjistili riziko, které může způsobit škodu na zdraví a majetku. Předchozí řádky dávají jednoznačnou odpověď na položenou otázku. Pokud dojde k újmě na zdraví nebo ke škodě na majetku a my jsme porušili právní povinnost svým nejednáním, musíme být připraveni nést následky.

Bez bariér

Rekonstrukce a modernizace výtahu není pouze odstranění zjištěných rizik a nedostatků, ale hlavně zvýšení jeho užité hodnoty. Zvýšení nosnosti, světlosti vstupu a plochy výtahu považujeme za samozřejmost. Vybudování nových nástupišť u domů s nástupními stanicemi v mezipatrech tak, aby osoby se sníženou pohyblivostí nemuseli řešit i těch „pár“ schodů, které mohou být nepřekonatelným problémem, považujeme za povinnost. Specialita některých firem je vybudování bezbariérového výtahu tam, kde se nachází bubnový výtah se strojovnou v suterénu.

Ta bývá ve většině případů dobře dostupná z okolního terénu a lze tedy jednoduchým otočením výtahu a přeměnou strojovny na nástupní stanici umožnit přirozený bezbariérový pohyb po celém domě. Všechna řešení představují individuální přístup, protože každý, i typově stejný výtah i dům se v některých detailech mohou lišit.

Výtah a dotace

V současné době neexistuje cílená státní podpora pro rekonstrukci a modernizaci výtahů. Program Panel však umožňuje čerpat v rámci komplexní revitalizace bytového domu příspěvek i na výtah. Pro možnost čerpání této dotace musí být splněny podmínky vyplývající z novelizace tohoto programu, platné od 1. 5. 2009 (novela nařízení vlády č. 299/2001 Sb.). Modernizace a rekonstrukce výtahů jsou zařazeny v příloze B tohoto programu a pro přiznání dotace je nutno splnit vyjmenované aktivity. Potěšující informací program přináší domům, které byly postaveny i jinou než panelovou technologií. O podporu mohou také zažádat ty subjekty, které již v minulosti provedly opravy domu uvedené v příloze A, na jejichž realizaci nepoužili státní dotaci z programu Panel.

Konečné řešení

Výsledné řešení musí tedy odpovídat jak bezpečnostním, tak i požárním standardům a plnit tak funkci bezpečného domu pro všechny nájemníky. Nelze si například myslet, že je možné ušetřit finanční prostředky na úkor bezpečnosti. To bylo by bylo velice krátkozraké a nevhodné řešení.

*Odbor prevence kriminality MV
JUDr. Tomáš Koníček*

Desatero Jak se chovat na lyžích je v zákoně. Příhlédnou k němu soudy.

Počet úrazů by od ledna měla pomoci snížit uzákoněná pravidla chování pro lyžaře a snowboardisty.

Důvodem novely zákona o cestovním ruchu je prý počet úrazů za minulou sezonu. Záchranáři v jejím období vyjeli celkem k 1887 zlomeninám a 263 případům bezvědomí.

Pravidla pro chování na sjezdových tratích, které začnou platit od prvního ledna 2010, mají podle ministerstva pro místní rozvoj ulehčit práci záchranářům Horské služby.

Norma přejala dosavadní pravidla Mezinárodní lyžařské federace FIS. Týkají se například ohledů, které lyžař musí brát na ostatní, zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy. Každý lyžař nebo snowboardista musí například jezdit s přiměřeným odstupem a s ohledem na viditelnost v terénu.

Tabulí s desaterem si už mohli lyžaři všimnout loni. Především pro cizince a děti jsou pak pravidla vyvedena i v piktogramech. Horská služba tvrdí, že by mělo jít především o prevenci, kdy například rodič potomkovi u obrázku vysvětlí, jak by se měl na svahu chovat nebo co mu případně hrozí.

„Je to také určitý Damoklův meč visící nad nezodpovědnými lyžaři," řekl serveru iHNed.cz náčelník krkonošské horské služby Adolf Klepš, podle kterého je to poprvé, kdy je chování na českých sjezdovkách ošetřené zákonem. „Při případných sporech by měli soudci desatero brát v potaz," dodal Klepš s odkazem na jednání se soudcovskou unií.

10 pravidel FIS pro chování na sjezdových tratích:

1. Ohled na ostatní lyžaře

Každý lyžař nebo snowboardista se musí neustále chovat tak, aby neohrožoval nebo nepoškozoval někoho jiného.

2. Zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy

Každý lyžař nebo snowboardista musí jezdit s přiměřeným odstupem a s ohledem na vzdálenost, na kterou vidí. Svou rychlost a svůj způsob jízdy musí přizpůsobit svému umění, terénním, sněhovým a povětrnostním poměrům jakož i hustotě provozu.

3. Volba jízdni stopy

Lyžař nebo snowboardista přijíždějící zezadu musí svou jízdni stopu zvolit tak, aby neohrožoval lyžaře jedoucího před ním.

4. Předjíždění

Předjíždět se může ze shora nebo zespoda, zprava nebo zleva, ale vždy jen s odstupem, který poskytne předjížděnému lyžaři či snowboardistovi pro všechny jeho pohyby dostatek prostoru.

5. Vjíždění a rozjíždění

Každý lyžař nebo snowboardista, který chce vjet do sjezdové tratě nebo se chce po zastavení opět rozjet, se musí rozhlédnout nahoru a dolů a přesvědčit se, že to může učinit bez nebezpečí pro sebe a pro ostatní.

6. Zastaven

Každý lyžař nebo snowboardista se musí vyhýbat tomu, aby se zbytečně zdržoval na úzkých nebo nepřehledných místech sjezdové tratě. Lyžař nebo snowboardista, který upadl, musí takové místo uvolnit co nejrychleji.

7. Stoupání a sestup

Lyžař nebo snowboardista, který stoupá nebo sestupuje pěšky, musí používat okraj sjezdové tratě.

8. Respektování značek

Každý lyžař nebo snowboardista musí respektovat značení a signalizaci.

9. Chování při úrazech

Při úrazech je každý lyžař nebo snowboardista povinen poskytnout první pomoc.

10. Povinnost prokázání se

Každý lyžař nebo snowboardista, ať svědek nebo účastník, ať odpovědný nebo ne, je povinen v případě úrazu prokázat své osobní údaje.

Zdroj: www.ekomail.cz, iHNed.cz, 28. 12. 2009

Vybrali jsme pro vás – z domova:

Ceny Gypsy Spirit znají své vítěze!

1. 12. 2009 se v centru kulturního a duchovního života Pražská křižovatka uskutečnilo první slavnostní předávání cen Gypsy Spirit.

Ceny Gypsy Spirit byly rozděleny těm, kteří aktivně usilují o zlepšení situace Romů v České republice. Vyhlášovatelem cen je ministr pro lidská práva Michael Kocáb, záštitu nad projektem převzal předseda odborné poroty pan Václav Havel a eurokomisař pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti pan Vladimír Špidla. Mezi předávajícími byl kardinál Miloslav Vlk, Magdalena Vašáryová nebo Ing. Karel Holomek.

V kategorii Nevládní organizace (za realizaci konkrétního projektu zaměřeného na podporu a rozvoj romské menšiny a dosažené výsledky) první cenu získal

Český západ, o.s

Realizuje v Dobré Vodě a okolí řadu projektů s cílem budovat v lokalitě Toužimska občanskou společnost. Nabízí pravidelné i občasně aktivity pro děti, mládež i celou komunitu. Hlavní cílovou skupinou sdružení je místní sociálně vyloučená romská komunita. Aktivně zapojuje do svých projektů majoritní komunitu z lokality.

Cenu předávali Magdalena Vašáryová, poslankyně NR SR, velvyslankyně SR, zakladatelka nadace VIA CULTURA a Andrzej Mirga, poradce pro záležitosti Romů a Sintů při OBSE.

V kategorii Společnost – Firma (podporující projekty zaměřené na sociální pomoc a podporu romské komunity) se na prvním místě umístilo

Muzeum Romské kultury

Je nominováno za svou dlouholetou působnost v oblasti kultury. Muzeum se od počátku snažilo především budovat sbírkové fondy dokumentující kulturu a dějiny Romů. Dnes spravuje fondy tradičních řemesel a profesí, historických typů obydlí, vybavení interiéru, oděvů a šperků, výtvarného umění, písemných materiálů, plakátů a pozvánek, audio, foto a videodokumentace, zřídilo knihovnu, mapuje ohlasy na kulturu Romů v kultuře majoritní.

Cenu předával Andrzej Mirga, poradce pro záležitosti Romů a Sintů při OBSE.

V kategorii Mimoškolní vzdělávací aktivity zaměřené na romské děti a mládež se na prvním místě umístila

ZŠ Svitavy-Lačnov

Malotřídní základní škola, v níž je třetina romských dětí. Škola se věnuje organizování mimoškolních aktivit zaměřených na kulturní a sociální propojení místní romské vyloučené komunity a majority. Každý měsíc pořádá škola kulturní akce pro veřejnost, zajišťuje zájmové kroužky, aktivně využívá romské školní asistentky, snaží se prostřednictvím různých projektů zajistit finance pro děti ze sociálně slabých rodin pro školní pobyty v přírodě, exkurze atd.

Cenu předávala Lubomíra Slušná, autorka myšlenky projektu Gypsy Spirit, prezidentka Asociácie pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu (ACEC) a výkonná ředitelka Communication, s. r. o.

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz>

V kategorii Jednotlivec, který dlouhodobě svou prací přispívá ke zlepšení postavení Romů, cenu Gypsy Spirit získal

Ladislav Goral

V 70. letech se věnoval jako jeden z prvních sociální práci s Romy, která v té době ještě nebyla ani definována. Stál u zrodu romistiky na fakultě UK, podílel se na romsko – českém slovníku, v devadesátých letech působil jako pracovník sekretariátu Rady pro národnosti Úřadu Vlády ČR, celoživotně mapoval romské velkorody. Založil jedno z nejstarších občanských sdružení zabývajících se Romy R-Mosty.

Cenu předával Ing. Jan Holomek, významná osobnost z kulturního a politického života Romů.

V kategorii Čin roku, který přispěl k záchraně života nebo zlepšil kvalitu života jednotlivce, cenu Gypsy Spirit získala

Dětská jednotka intenzivní a resuscitační péče Fakultní nemocnice v Ostravě pod vedením Doc. MUDr. Michala Hladíka Ph.D.

Oddělení je nominováno za příkladnou zdravotní péči o malou Natálku. Natálka utrpěla popáleniny na většině těla během žhářského útoku na dům jejích rodičů. Tým lékařů Dětské jednotky intenzivní a resuscitační péče FN Ostrava se o Natálku postaral s maximálním nasazením, které mnohonásobně překonalo rámec běžných pracovních povinností.

Cenu předával kardinál Miloslav Vlk.

Celý večer otevřela romská hymna Dželem, Dželem v podání náhodské skupiny Čilágos. Hudebním průvodcem večera byla kapela Gypsy.cz a speciálním hostem skupina Kale.

Projekt Gypsy Spirit vznikl na Slovensku. Cílem projektu je vytvořit tradici oceňování práce pro romskou komunitu, vytvořit veřejnou platformu pro prezentaci pozitivních příkladů a reálných přínosů romské komunitě a tak přiblížit široké veřejnosti aktivity organizací a jednotlivců zaměřené na podporu integrace romské menšiny do společnosti a na zlepšení její životní situace.

Ceny Gypsy Spirit jsou proto zaměřeny na podporu a zveřejnění těch projektů a aktivit, které přinášejí skutečné a měřitelné výsledky, jež představují pro romské občany reálnou pomoc.

Slavnostní večer přenášel v přímém přenosu Český rozhlas 2, stanice Praha. Česká televize vysílala záznam z předávání cen na kanále ČT24 v sobotu 5. 12. od 20 hod.

Magazín České televize Babylon odvysílá v následujících měsících nejen reportáž z průběhu příprav finálového večera, ale také medailonky s novopečenými držiteli cen Gypsy Spirit. Seznámit se s vítězi budou také moci posluchači Českého rozhlasu.

„Romové bývají často prezentováni jako problémová komunita, doufám, že dnešní slavností začíná éra jiného zobrazování této menšiny, která má tolik co nabídnout české společnosti. Dnešní večer byl toho jasným důkazem,“ řekl ministr Michael Kocáb.

ZDROJ: WWW.GYPSYSPIRIT.EU.1.12.2009

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcz.cz, <http://www.mvcz.cz>

Vláda souhlasila s Kocábovou koncepcí romské integrace

Vláda jednomyslně souhlasila s koncepcí romské integrace na roky 2010 až 2013, kterou kabinetu předložil ministr pro lidská práva Michael Kocáb. Podle premiéra Jana Fischera je koncepce připravená velmi odpovědně, ale nelze se zastavit jen u ní. Nyní prý bude potřeba vypracovat realizační plány na nižší, například obecní úrovni.

„Koncepce, to je konečně odpověď na otázku, co konkrétně dělat,“ vysvětlil ministr Kocáb, pro kterého se prý svým způsobem jedná o završení práce pro romskou komunitu. Výrazně podle něj přispěly ministerstva školství i práce a sociálních věcí, vnitra či ministerstvo pro místní rozvoj.

Kromě analýzy dokument jako přílohu obsahuje celou řadu konkrétních kroků a postupů doporučených městům a obcím, uvedl ministr. Koncepce například počítá s podmínkami pro práci romských poradců na městských úřadech, jejichž funkce by měly být zřízeny v roce 2013. Právě za čtyři roky by na ně podle koncepce měl pamatovat i rozpočet.

Školské poradny pod lupou

Do konce ledna příštího roku má být například prozkoumán obvyklý postup školských poraden kvůli záměru snížit počet romských žáků ve zvláštních školách. „Nyní se jich tam učí jedna třetina,“ připomněl ministr Kocáb.

Ministerstvo pro místní rozvoj by mělo například jasněji definovat cílovou skupinu pro svůj program "Vstupní byty" tak, aby do ní byly zahrnuty i osoby ze sociálně vyloučených romských lokalit a rodiny, kterým hrozí odebrání dítěte kvůli nevyhovujícímu bydlení.

Gabriela Hraboňová, ředitelka kanceláře vládní rady pro záležitosti romské komunity, řekla, že koncepce se poprvé zabývá i tématem předlužení části romských rodin.

Ministerstvo kultury by podle koncepce mělo napomáhat zachování romského kulturního dědictví a historie tak, aby pomohlo včlenit romskou kulturu do většinové společnosti. Kulturní sebeidentifikaci Romů by měla napomáhat i veřejnoprávní média.

Mnoho Romů v Česku žije ve výrazně horších podmínkách než většinová společnost. Podle tři roky staré analýzy společnosti GAC je v Česku asi 300 vyloučených lokalit; žije v nich na 80.000 lidí. Sociální vyloučení se přenáší z generace na generaci. Romské děti mají oproti ostatním jen poloviční šanci na úspěšné ukončení základní školy a ještě horší vyhlídky na získání kvalifikace a zaměstnání.

Loňská studie Světové banky uvádí, že více než polovina českých Romů v produktivním věku nepracuje ani není v evidenci úřadů práce. Průměrná mzda těch Romů, kteří pracují, nepřesahuje 42 procent průměrné mzdy v české ekonomice. Na trhu práce jsou obvykle znevýhodněni právě nízkým vzděláním.

Romům ve vyloučených lokalitách pomáhá se začleněním do společnosti vládní Agentura pro sociální začleňování. Jejím prostřednictvím by v příštím roce mohly dvě desítky vybraných obcí a měst z fondů Evropské unie na projekty zaměřené na začlenění Romů získat celkem 750 milionů korun. Kocáb plánuje, že by se agentura měla změnit v úřad s celorepublikovou působností.

Zdroj: www.ekomail.cz, iHNed.cz, autor:dom, 18. 1. 2010

Dokumentární film mapující projevy extremismu

Dne 22. ledna 2010 se v kině Mat konala tisková konference k příležitosti premiéry dokumentárního filmu „Zatemněná demokracie“.

Tiskové konference k tomuto závažnému tématu se zúčastnili ministr vnitra Martin Pecina, 1. náměstek ministra vnitra Jiří Komorous, předseda Svazu osvobozených politických vězňů a pozůstalých ČR Oldřich Stránský, místopředsedkyně Židovské liberální unie Jiřina Nováková a režisér filmu Oliver Malina Morgenstern. Na tiskové konferenci byla také promítnuta osmiminutová ukázka z dokumentárního filmu.

Film dokumentuje vzrůstající a veřejně manifestovaný extremismus ve všech jeho podobách a projevech. Jsou použity záběry povoleného pochodu neonacistů v Plzni před plzeňskou synagogou, pochodů v Janově, Krupce, Ústí nad Labem, vypálení domu rodiny Sivakových. Ve filmovém dokumentu jsou i osobní výpovědi Arnošta Lustiga, Zuzany Růžičkové, Oldřicha Stránského a Ellieho Wiesela, kteří holocaust přežili a historika Zdeňka Mahlera.

Premiéra tohoto filmu proběhla 26. ledna 2010 v 18.00hod. v kině Světozor v předvečer 65. výročí osvobození koncentračního tábora Auschwitz-Birkenau (Osvětim-Březinka), který byl nejkrutějším místem holocaustu.

Film, který uvedla Organizace osvobozených politických vězňů a pozůstalých, Židovská liberální unie v ČR a Global Entertainment & Media, vznikl ve spolupráci autora námětu Oldřicha Stránského, přeživšího holocaust, a Olivera Maliny Morgensterna, režiséra filmu, jako reakce na vzrůstající se extremismus a rasismus v české společnosti.

Záštitu nad celým projektem převzal premiér České republiky Jan Fischer, který se večera osobně zúčastnil. Pozvání dále přijali ministr vnitra Martin Pecina, 1. náměstek ministra vnitra Jiří Komorous, spisovatel Arnošt Lustig, Tatiana Kernová, dcera A. Wetzlera, který společně s R. Vrbou uprchl z Osvětimi, Karel Holomek ze Společnosti Romů na Moravě, Oldřich Stránský, autor námětu, který přežil holocaust, a Oliver Malina Morgenstern, režisér filmu.

Premiér Jan Fischer po skončení filmu poděkoval tvůrcům a zároveň varoval před vzrůstající tolerancí k projevům antisemitismu a extremismu ve společnosti: *„Je dobré ukazovat tyto věci v jejich nahotě a hrůznosti. Přesto bych si přál, aby tento film nemohl být natočen, aby neexistoval jeho předmět.“*

V úvodu následující debaty projevili ministr vnitra Martin Pecina hlubokou úctu všem přítomným, kteří přežili holocaust, a vyjádřil přesvědčení, že se i nadále bude dařit účinně bojovat proti neonacismu. *„Snažíme se bojovat proti živlům, které představují velké nebezpečí pro společnost. Nerad bych, aby se mě jednou vnuci a vnučky zeptali, co jsem dělal, když jsem mohl.“*

Bývalí čeští vězňové koncentračních táborů z doby nacismu a pozůstalí vydali po skončení premiéry prohlášení, jehož cílem je mobilizace demokratických sil v České republice za účelem tvrdého postupu proti neonacistům, fanatickým

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz>

islamistům a jiným stoupencům totalitních ideologií. Součástí prohlášení je výzva k úplnému zákazu takových organizací, jako je například Dělnická strana.

„Důvodem je obava, aby z nich nevznikly zárodky podobných uskupení, jaká před desetiletími rozpoutala v Německu či Rusku totalitní běsnění. Do této kategorie jsou zařazeni i islamisté, ochotní terorizovat svobodný svět sebevražednými útoky,“ řekl k večeru Oldřich Stránský, předseda SOPVP v ČR.

Bc. Jana Malíková
ředitelka odboru a tisková mluvčí
PaedDr. Věra Dvořáková
předsedkyně Židovské liberální unie

Zdroj: www.mvcr.cz

Tisková konference Sdružení Linka bezpečí

Dne 26. ledna 2010 se konala v kavárně Černá Labuť v Praze tisková konference Sdružení Linka bezpečí. SLB zde představilo aktuální výsledky roku 2009, statistiky dětských krizových volání a nový projekt „Richard má problém“. Vystupující se věnovali rovněž očekávanému pololetnímu vysvědčení. Následující tiskové zprávy přináší základní informace.

Výsledky roku 2009 z pohledu služeb Sdružení Linka bezpečí

V roce 2009 přijala Linka bezpečí celkem 248 000 dovolání. Nejčastějším tématem, se kterým se děti a dospívající na Linku bezpečí obraceli, byly problémy s láskou a partnerstvím. Druhým nejčastějším tématem byly rodinné vztahy, které jsou stabilně nejčastěji zastoupeným tématem. Hlavními trendy, které v našich službách zaznamenáváme, jsou rostoucí počet tématických hovorů a zvyšující se počet kontaktů na elektronické služby, konkrétně E-mailovou poradnu a Chat Linky bezpečí.

V roce 2009 přijala Linka bezpečí celkem 6215 hovorů na téma Rodinné vztahy. Nejčastějšími důvody volání dětí a dospívajících jsou strach a obavy z reakce rodičů (19%), přehnaná přísnost rodičů (15%) a problémy v komunikaci (9%). Další zastoupení tématických hovorů v roce 2009 znázorňuje graf.

Graf: Důvody dovolání na LB v roce 2009

Sebevražedné tendence, internet a trendy v dovolání na LB

„V posledních letech na Lince bezpečí zaznamenáváme nárůst hovorů na téma **sebevražedné tendence**,“ upozorňuje **Hana Petráková**, vedoucí Linky bezpečí a dodává: „Zatímco v roce 2007 to bylo 194 hovorů, v roce 2008 již 364 hovorů a v loňském roce přijala Linka bezpečí 501 hovorů s touto tematikou.“

Roste rovněž počet dovolání na téma internet (například bezpečnost na internetu). V roce 2008 zaznamenala Linka bezpečí pouze 23 hovorů na toto téma, loni to bylo již 156 hovorů.

„Celkově shledáváme, že dlouhodobě klesá počet všech přijatých dovolání na Linku bezpečí, avšak roste počet tématických hovorů. To je velmi příznivý trend, neboť klesá počet dovolání, při kterých děti službu pouze testují. Zároveň zaznamenáváme rostoucí počet kontaktů na elektronické služby Linky bezpečí, jimiž jsou Chat LB a E-mailová poradna LB,“ shrnuje trendy ve službách SLB Hana Petráková.

Z důvodu rostoucího zájmu o elektronické služby LB byla od letošního roku prodloužena provozní doba Chatu LB, který je k dispozici každý všední den od 15 do 19 hodin.

Sdružení Linka bezpečí je rovněž partnerem **kombinovaného evropského projektu Safer Internet Cz**, v rámci kterého provozuje asistenční linku pomoci www.pomoconline.cz. V letošním roce bude posílena preventivní kampaň projektu Pomoconline.cz, jejímž sloganem je: „Na internetu nikdy nevíš, kdo je na druhé straně.“

Kdo pečuje o volající

Na Lince bezpečí v současné době **pracuje 100 konzultantů a 13 intervizorů** v třísměnném provozu. Provoz zajišťuje kromě vedoucí Linky bezpečí rovněž **sociální pracovník, psycholog a manažer následného vzdělávání konzultantů**. Služby Linky bezpečí jsou poskytovány na vysoké profesionální úrovni. Všichni odborní pracovníci před vstupem na Linku bezpečí absolvují všeobecný výcvik v telefonické krizové intervenci akreditovaný MPSV ČR v rozsahu 150 hodin.

Linka vzkaz domů 800 111 113, 724 727 777

Linka vzkaz domů, která je další službou SLB, pomáhá **dětem a dospívajícím na útěku z domova či z ústavního zařízení i těm, kdo útěk teprve zvažují**. Dále je k dispozici dětem a dospívajícím vyhozeným z domova. LVD nabízí zprostředkování konference s rodiči, ostatními příbuznými či odbornými institucemi, které mohou dětem pomoci. V roce 2009 se řešilo 679 hovorů na téma útěk, či vyhození z domova, což představuje v průměru dva hovory denně.

Hana Petráková upozorňuje, že nejen na Lince vzkaz domů, ale i na Lince bezpečí každoročně roste počet hovorů týkajících se školní problematiky kolem vysvědčení. „*Děti řeší spíše strach a obavy z reakce rodičů než ze špatné známky samotné,*“ vysvětluje Petráková.

Rodičovská linka 840 111 234

Důležitou službou Sdružení Linka bezpečí je Rodičovská linka, která je určena **rodičům, prarodičům a pedagogům základních i středních škol**. Služby zajišťují psychologové s dlouhodobou praxí v rodinném a výchovném poradenství. Po telefonu poskytují krizovou intervenci, výchovné a rodinné poradenství dospělým, kteří mají problémy s výchovou dětí a mladistvých. „*Rodičovskou linku kontaktují například i občané v případě podezření na týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte ve svém okolí,*“ vysvětluje Lucie Pešková, ředitelka SLB.

V loňském roce přijala Rodičovská linka celkem 698 hovorů. Průměrná délka hovoru je 15-30 minut a nejčastěji se řeší problémy dětí a dospívajících ve věku od 11 let výše.

Úspěchy a cíle SLB

V loňském roce obdrželo SLB od PR Klubu **dva certifikáty vysoké profesionální úrovně** za časopis SLB a Zprávu o činnosti. Nový projekt SLB tzv. microsite www.richardmaproblem.cz získal **ocenění v soutěži Žihadlo** za nejlepší veřejně prospěšnou internetovou kampaň v roce 2009.

Loni, u příležitosti 15. narozenin Linky bezpečí, se v den státního svátku ČR 28. října uskutečnil historicky první **Benefiční koncert pro Linku bezpečí**, kterého se ujali Richard Krajčo se skupinou Kryštof a Pavel Šporcl. Koncert vysílala v přímém přenosu z divadla Palace Česká televize a sledovanost koncertu dosáhla 491 000 dospělých a 15 000 dětí. Celkový výtěžek z benefičního koncertu **dosáhl částky 3 654 660 korun.**

Loni jsme také vytvořili a hojně komunikovali čtyři nové DMS vizuály, které nastiňují některé z tématických hovorů na Linku bezpečí.

„V letošním roce bychom rádi zorganizovali druhý ročník Benefičního koncertu, nadále chceme zviditelňovat naše služby a samozřejmě zvyšovat jejich kvalitu a dostupnost,“ říká závěrem Lucie Pešková.

Richard má problém

V rámci spolupráce Sdružení Linka bezpečí s patronem Richardem Krajčem vznikl unikátní internetový informační projekt s provokativním názvem „Richard má problém,“ určený všem dětem, ale i jejich rodičům a dospělým, kteří hledají informace dříve než zvednou sluchátko.

Internetová stránka www.richardmaproblem.cz obsahuje důležité informace o problémech, s nimiž se děti a mladiství na Linku bezpečí nejčastěji obrací. Děti i dospělí se tu dovídají o komplikacích při rozvodu, šikaně nebo zneužívání a to vždy ze svého úhlu pohledu. Průvodcem po stránkách je zpěvák a herec Richard Krajčo, jehož hudba je použita také pro podkres. Pro děti byl zvolen jako podklad blok školního sešitu počmáraný obrázky a poznámkami, s dospělými komunikuje stránka formou zápisů v pracovním diáři a novinovými výstřižky. Stránky odkazují děti na telefonní číslo Linky bezpečí 116 111 nebo E-mailovou poradnu a v případě rodičů na Rodičovskou linku 840 111 234.

Animovaná postavička Richarda Krajča se poprvé objevila v komunikaci Linky bezpečí v rámci Benefičního koncertu na podzim roku 2009. Pro webové stránky richardmaproblem.cz bylo vytvořeno několik dalších animací, které s notnou dávkou nadsázky zobrazují trápení a starosti dětí.

Sdružení Linka bezpečí získalo za projekt www.richardmaproblem.cz hlavní cenu soutěže Žihadlo 2009 v kategorii „veřejně prospěšná internetová kampaň.“ Webové stránky vytvořila reklamní agentura DDB ve spolupráci s animačním a produkčním studiem KLUCIvespolek.

Kolem pololetního vysvědčení sílí obavy dětí z reakce rodičů

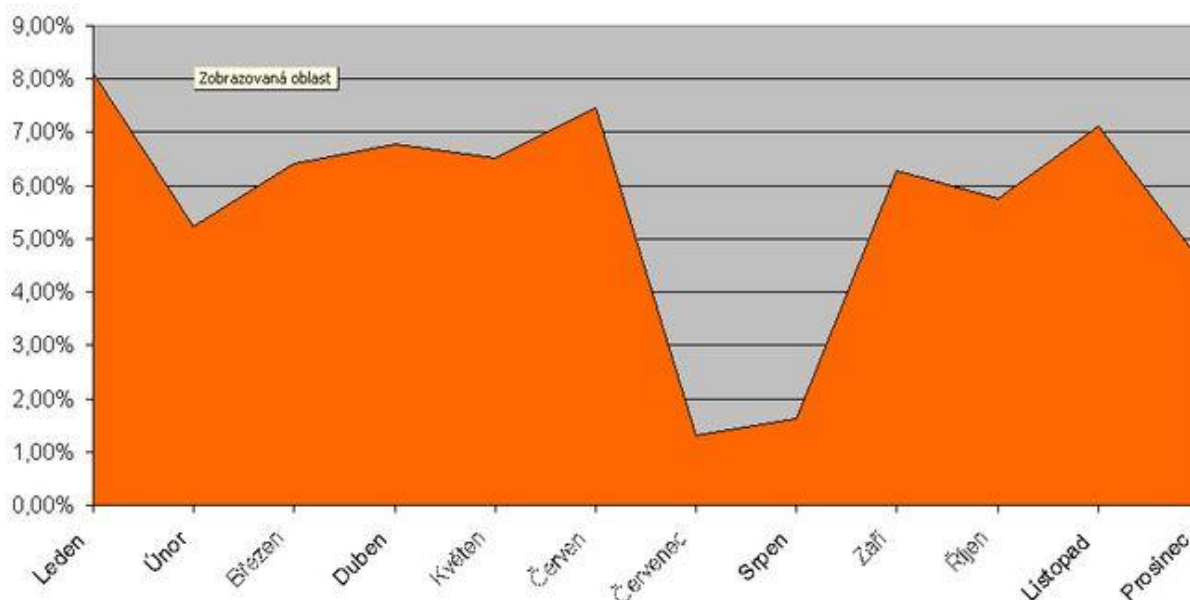
Pololetní vysvědčení tradičně zvyšuje počty dovolání dětí na Linku bezpečí, která se týká školních problémů. Děti však nemají tolik strach ze známek na vysvědčení, jako spíše obavy z reakce rodičů.

Počet telefonátů spojených se strachem z vysvědčení nebo z reakce rodičů narůstá zhruba od poloviny ledna.

Nejvyšší je počet hovorů, které se týkají **obav z reakce rodičů**. Z tohoto důvodu na Linku bezpečí volalo letos v lednu 35 dětí a mladistvých. Od počátku letošního ledna Linka bezpečí dále přijala celkem 18 hovorů, které se týkaly problémů s učivem, 35 volajících potřebovalo řešit vztah s učitelem, dalšími tematickými skupinami jsou například volba školy nebo strach ze zkoušky ve škole.

V průběhu ledna a července tradičně narůstá počet dovolání, které se týkají školních problémů. Graf ukazuje procentuální zastoupení tohoto tématu na všech přijatých hovorech v roce 2009.

Rok 2009 reálných tematických hovorů - školní problémy

Doporučení vedoucí Linky bezpečí **Hany Petrákové** je, aby se rodiče zajímali o školní výsledky dětí po celý školní rok nejen v pololetí a na konci školního roku. **„Nevyhrožujte dětem a nestrašte je následky kvůli vysvědčení, které není podle vašich představ, vzpomeňte si na vlastní školní starosti,“** vybízí Petráková.

Jak může Linka bezpečí pomoci?

Pokud dítě na Linku bezpečí zavolá, snaží se jej konzultant uklidnit, aby se zbavilo strachu a začalo o problému rozhovět. Děti se pak konzultant na telefonu snaží najít v jeho okolí zastávce, který mu poradí a pomůže vzniklou situaci překonat.

Může se jednat o příbuzné, starší sourozence, apod. Pokud by přesto problém u dítěte trval, může na Linku bezpečí volat opakovaně, konzultant se vždy snaží nalézt společně s volajícím dítětem nejlepší možnost řešení situace.

Praha 26. a 27.1. 2009

Kontakty SLB:

Bc. Lucie Pešková
ředitelka

[*l.peskova@linkabezpeci.cz*](mailto:l.peskova@linkabezpeci.cz)

tel.: 266 727 972

mobil: 725 807 737

ing. Renáta Vargová
vedoucí oddělení vnějších vztahů

[*r.vargova@linkabezpeci.cz*](mailto:r.vargova@linkabezpeci.cz)

tel.: 266 727 941

mobil: 724 459 480

Lenka Šubrtová
oddělení vnějších vztahů

[*l.subrtova@linkabezpeci.cz*](mailto:l.subrtova@linkabezpeci.cz)

tel.: 266 727 923

mobil: 602 213 814

Safer Internet Day 2010

Co: Den pro bezpečnější internet

Kdy: Úterý, 9. února 2010

Kde: Evropa a okolí

Tématem letošního ročníku Dne pro bezpečnější internet, který tradičně spoluorganizujeme v rámci mezinárodní sítě INSAFE je ochrana osobních údajů na internetu pod heslem: „**Víš, co posíláš? Mysli!**“

Co se děje?

Nové technologie nyní z každého, a zejména z mladých lidí, udělaly vydavatele informací, obrázků, videí: fotky a filmy můžeme nyní kdykoliv a kdekoliv snímat s pomocí mobilu, a poslat je v mžiku na internet do svého blogu nebo sociální sítě. Jakmile se dostanou na internet, často tam zůstanou trvale a kdokoliv je může shlédnout, dokonce i po letech ve zcela jiných souvislostech.

Většina sociálních sítí nabízí také možnost označovat lidi na fotografiích, což následně usnadňuje jejich vyhledání. Můžeme nastavit svoji online identitu tak, abychom se stali známými „celebritami“ a šance na to, že budou dále kopírovány a šířeny se tím zvyšuje.

V čem je problém?

Jistě, nové technologie poskytují obrovské možnosti k tvořivosti. Mladí lidé a děti jsou hlavními uživateli sociálních sítí a dalších online služeb, jejichž prostřednictvím vyjadřují svoji osobnost. Hledají své sebevyjádření, jejich osobnost se vyvíjí, ale jsou citliví k pomluvám, výsměchu a šikaně. Ne vždy uvědomují, že jednou zveřejněné osobní údaje, které na internet pošlou, zůstávají přístupné online pro kohokoliv (včetně jejich rodičů, učitelů, budoucích zaměstnavatelů, možných útočníků s nekalými úmysly,...).

Mnozí zaměstnavatelé nyní kontrolují uchazeče o zaměstnání podle jejich profilů a záznamů na internetu. Osobní informace zaznamenaná, třeba i žertem, v osobních profilech uživatelů nebo jejich kamarádů a známých, může být později použita a vykládána jinak, než si člověk v daný moment přeje. Navíc může být zneužita bezohlednými lidmi k vydírání, šikaně nebo pronásledování. Zdánlivě nevinné obrázky mohou být zobrazeny v úplně jiném kontextu, protože digitální fotografie mohou být kopírovány, pozměňovány, deformovány a umístěny do zcela jiného prostředí a souvislostí. Osobní údaje umístěné na internet žijí svým vlastním životem, který je zpravidla mimo náš dosah a někdy nezbyvá než litovat, že jsme je tam poslali.

Co můžeme dělat?

Děti a dospívající by měly být informovány jak zodpovědně zacházet s osobními údaji, fotografiemi a video záznamy, které posílají na internet. To je důvodem, proč se členové sítě INSAFE rozhodli spustit kampaň „Víš, co posíláš? Mysli!“ (Think B4 U post!) u příležitosti Dne pro bezpečnější internet (Safer Internet Day) 2010. Mladí uživatelé budou upozorněni, proč by měli být obezřetní při zveřejňování osobních údajů na internetu a proč nastavovat opatrně své soukromé

profily v sociálních sítích tak, aby soukromá data zůstala skryta náhodným návštěvníkům, aby zveřejňovali fotografie a video záznamy své a svých přátel s vědomím možných následků a zneužití, přičemž veškeré osobní údaje by měly být publikovány jen se souhlasem jejich nositelů. Podobná osvěta přispěje k vyšší bezpečnosti všech uživatelů internetu.

A co vy?

Rádi zveřejníme informace o akcích, seminářích, besedách, které u příležitosti Dne pro bezpečnější internet uspořádáte.

Zdroj: www.saferinternet.cz, 14.1.2010

Úspěšný zásah proti dětské pornografii

V polovině prosince loňského roku byla úspěšně ukončena rozsáhlá mezinárodní akce zaměřená na síť pedofilů, sexuálních násilníků a distributorů dětské pornografie. Operace, kterou koordinoval Evropský policejní úřad Europol (www.europol.europa.eu), probíhala v 19 zemích, a byla výsledkem více než dvou let podrobného vyšetřování. Jedná se nepochybně o velmi významný krok v boji proti této trestné činnosti.

Mezinárodní vyšetřování vedla rakouská kriminální policie (www.bmi.gv.at/cms/BK), která ve spolupráci s administrátory hostingových stránek a poskytovateli připojení **odhalila několik desítek tisíc obrázků** se zneužívanými dětmi. Na základě analýzy přístupů k těmto materiálům začalo zmiňované vyšetřování, které koncem letošního roku vyústilo v sérii domovních prohlídek a zatčení mnoha podezřelých osob.

Operace "Typhoon" (Tajfun) proběhla celkem v 19 státech, přičemž osmnáct z nich bylo z Evropské unie: Rakousko, Belgie, Bulharsko, Dánsko, Francie, Německo, Maďarsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švýcarsko a Velká Británie. Poslední participující zemí byla Kanada.

Díky tomuto mezinárodnímu koordinovanému vyšetřování bylo identifikováno 221 podezřelých, přičemž 115 z nich bylo zadrženo. Podle dostupných informací byli pachatelé z různých sociálních vrstev, byli různého věku, vzdělání i profesí. Někteří z podezřelých pracovali dokonce i jako učitelé, a s dětmi byli tedy v kontaktu v podstatě každý den. Potvrdily se tak výsledky předchozích podobných akcí, ve kterých byly vyšetřovány také poměrně různorodé skupiny lidí.

K úspěšné akci se v prosincové tiskové zprávě vyjádřil i **Rob Wainwright**, ředitel Europolu: „*Sexuální zneužívání dětí je jedním z nejhorších zločinů a jsem velmi rád, že Europol, společně s našimi partnery, dokázal tyto pachatele odhalit a zadržet. Největší radost mám ale z toho, že se nám podařilo ochránit od dalšího zneužívání i jejich dětské oběti.*“

Europol totiž v rámci operace Typhoon **identifikoval i pět dětí** (od čtyř do dvanácti let), které byly přímo obětmi sexuálního zneužívání. Kromě distribuční sítě se tedy policii podařilo odhalit i osoby zapletené přímo do výroby těchto materiálů.

Při rozsáhlých domovních prohlídkách ve všech devatenácti státech byly zajištěny tisíce CD a DVD nosičů, dále pevné disky, USB disky a další počítačové vybavení. V počítačích a na internetu byly také objeveny desítky tisíc obrázků a dalších audiovizuálních materiálů s různými formami zneužíváním dětí – od fotografií dětí na plážích a v bazénech až přímo po dětskou pornografii a nucení k pohlavnímu styku.

Ačkoliv operace probíhala u všech našich sousedů, Česká republika se do projektu nezapojila – podle našich informací k nám totiž žádná stopa ze zmiňované mezinárodní sítě nevedla. „**V době realizace operace "Typhoon" nebyly důkazy o tom, že by byl někdo z České republiky zapojen do této realizace. Není však vyloučena možnost budoucího rozšíření trestního stíhání v případě, že by byly zjištěny další důkazy o propojení s ČR,**“ doplnila mluvčí kriminální policie Pavla Kopecká.

Ostatně naše policie má plné ruce práce s odhalováním našich vlastních distributorů dětské pornografie. Vzpomeňme třeba na **nedávnou říjnovou akci**, která byla označována jako **největší svého druhu u nás**, a při které bylo odhaleno **přes 160 podezřelých**. (podrobnosti viz např. <http://www.saferinternet.cz/uvodni-strana/702-3>).

Zkrátka a dobře, **operace Typhoon byla pro Europol a všechny zúčastněné policejní složky velkým úspěchem a pomohla významným způsobem narušit mezinárodní trh s distribucí dětské pornografie a omezit tak zneužívání dětí**. Nezbývá než doufat, že podobné úspěchy nás čekají i v budoucnu a i nadále bude pokračovat úzká spolupráce mezi policejními složkami nejen v rámci Evropské unie, ale na mezinárodní úrovni obecně.

Bc. Jan Rylich, nezávislý publicista

Česko je rájem obchodníků se ženami, tvrdí pořad BBC

Za tranzitní středisko obchodu se ženami označil Českou republiku pořad televize BBC, který se věnoval prostituci v evropských metropolích v souvislosti s oblíbenými víkendovými pánskými jízdami Britů na kontinentě. Dokument zachycuje setkání s česky hovořícím mužem, který nabízí na prodej dvě ženy po 3500 eurech za měsíc.

Reportér pořadu se vydával za majitele nevěstince v Londýně a sešel se u pumpy na dálnici u Rudné s mužem, který mu nabízel dvě ženy po 3500 eurech za měsíc. Při večerní schůzce zachycené skrytou kamerou muž tvrdí, že nyní mu každá v ČR vydělává 90 000 korun měsíčně.

Dokument rovněž zachycuje rozhovor s mladou Janou z košického sídliště Luník 9, která se proti své vůli dostala do nevěstince v Amsterdamu. Odjela tam se svým přítelem, který ji prodal do nevěstince. Po roce se jí podařilo uprchnout.

Autoři dokumentu hovořili i se Slovákem Tiborem, který prohlásil, že zprostředkovává „práci“ pro ženy z chudých romských rodin na Slovensku, jež jsou v České republice zneužívány k prostituci. „Není to zločin, je to prostě práce jako každá jiná," tvrdí o své činnosti.

Britské alkoholové nájezdy

Dokument se věnuje obchodu se ženami v souvislosti s tím, že řada evropských měst se stala oblíbeným terčem mladých Britů a jejich „stag parties", tedy pánských jízd a „loučení se svobodou". Praha má 70 nevěstinců a spoustu striptýzových barů a není těžké v nich najít některé z půl milionu Britů, kteří každý rok do Prahy přijedou na tah, uvádí pořad BBC a připomíná „liberální zákony" ČR v tomto směru.

Podle dokumentu BBC tento „průmysl britských stag parties" přispívá k prostituci a obchodu se ženami. Pořad připomíná, že Britové při tazích v Evropě utratí na 500 milionů liber (14,7 miliardy Kč) za rok. Jejich nejčastějším cílem je Amsterdam, ale dokument se zaměřoval také na prostituci související s tímto fenoménem v Krakově a v Rize. Pro mnoho Britů je návštěva prostitutky součástí vysněného pánského víkendu.

Zdroj: www.novinky.cz, ČTK, 15.1.2010

Pracovní vykořisťování cizinců a cizinek – pohled zblízka

Z výzkumu mezi Vietnamci a Vietnamkami provedeného organizacemi La Strada ČR a Klub Hanoi vyplývá, že někteří z nich žijí v ČR za nedůstojných podmínek – za svoji práci dostávají pouze jídlo a ubytování a často jsou odkázáni na pomoc krajanů.

Pokles výkonnosti české ekonomiky v době hospodářská krize způsobil propouštění agenturních zaměstnanců – cizinců a cizinek, kteří pracovali především v českých továrnách. Jejich vysoká zadluženost je nyní činí velmi zranitelnými ^[příloha 1]. Čekají, až se zlepší situace na trhu práce a oni si budou schopni najít zaměstnání a splatit své dluhy. V současné době jsou ochotni přijmout v podstatě jakoukoliv práci, která jim zde dovolí přečkat ekonomickou krizi a stávají se velmi rizikovou skupinou z hlediska vykořisťování a obchodu s lidmi. „Přeji si, abych vydělal na dluh, a pak jel domů,“ uvádí jeden z respondentů.

V rámci výzkumu byly identifikovány nové mechanismy vykořisťování ^[příloha 2]. „Obchodování s lidmi vnímáme jako kontinuum, které může začít porušováním pracovně-právních standardů špatnými pracovními podmínkami a může končit nucenou prací či obchodováním s lidmi,“ říká Irena Konečná, ředitelka organizace La Strada ČR. A dodává: „V rámci prevence obchodu s lidmi monitorujeme situaci rizikových komunit, které jsou tímto fenoménem ohroženy a třetím rokem komunitu vietnamskou.“

Kvalitativní výzkum měl za úkol systematicky popsat proces takzvaného exportu pracovní síly z Vietnamu do ČR. Studie ukazuje na slabiny tohoto procesu, které v důsledku mohou dopadat nejen na ekonomiky obou států, ale především na lidská práva migrantek a migrantů. Současně studie vyzývá k větší součinnosti obou států zejména v oblasti rozvoje efektivního migračního managementu s cílem vytěžit maximum pro obě strany. „Na pracovní migraci bychom měli pohlížet jako na příležitost pro všechny zúčastněné – tedy i pro český stát,“ říká Martina Štěpánková z Poradny pro občanství, občanská a lidská práva.

Pracovní agentury, které zprostředkovávají práci cizincům a cizinkám, podléhají kontrole úřadů práce a inspektorátů práce. Z provedených analýz však vyplývá, že současná podoba kontrol je především formální a nejde příliš do hloubky. Tereza Saková z Multikulturního centra Praha uvádí možné důsledky: „Pokud se kontroly budou i nadále zabývat víceméně pouze otázkou ne/legality zaměstnávání migrantů, nikoliv porušováním pracovněprávních podmínek, může mít tato skutečnost negativní vliv nejen na pokračující vykořisťování migrantů, ale také na celkovou úroveň pracovních standardů.“

Pro další informace kontaktujte prosím Janu Seidlovou, La Strada ČR (731 286 654, jana@strada.cz).

Přílohy:

Příloha 1: Mechanismus zprostředkování práce a problematika zadluženosti pracovních migrantů a migrantek

Síť zprostředkovatelů je schopna zařídit celý proces od vízového servisu přes ubytování až po práci. V důsledku zejména jazykové bariéry a neznalosti české legislativy většina migrantek a migrantů těchto služeb využije a vezme tak na sebe břímě vysokého dluhu. Na otázku, zda by bylo pro pracovníky a pracovnice reálné zařídit si všechny potřebné dokumenty pro cestu do ČR bez zprostředkovatelů či agentury, odpověděli všichni dotazovaní jednoznačně záporně.

Cena za zprostředkování formalit a práce se pohybuje nejčastěji mezi sedmi a jedenácti tisíci amerických dolarů (v některých případech až 15 000 USD). Pro získání takovéto finanční částky museli dát někteří do zástavy bance i čtyři nemovitosti. V případě neschopnosti splácet dluh tak vystavují migranti a migrantky hrozbě exekuce celou širokou rodinu v zemi původu.

Během svého pobytu v ČR tak pracovní migranti a migrantky často pouze „živí papíry,“ kdy pro udržení legálního pobytového statusu platí desetitisícové částky za prodloužení pobytu, daně a sociální a zdravotní pojištění. Dle zjištění výzkumu jsou to i rodiny v zemi původu, kdo finančně pomáhá migrantům a migrantkám, pokud se zde ocitnou bez dostatečného příjmu.

Příloha 2: Nově zaznamenané formy obcházení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Podnikatelské vízum a švarcsystém

Kvůli poklesu počtu pracovních míst ohlášených úřadům práce jako obsaditelná cizinci bylo koncem roku 2008 zastaveno vydávání pracovních víz. Značná část Vietnamců a Vietnamek byla nucena zařídit si vízum podnikatelské nebo změnit účel svého pobytu na území ČR na podnikání. Získání podnikatelského víza je byrokraticky značně náročné a nabývá tak na významu zprostředkovatelský servis (viz příloha 1).

Migranti a migrantky s podnikatelským vízem jsou často přidělováni na práci do továren a k jiným druhům závislé činnosti, což naplňuje znaky švarcsystému.

Například respondent č. 22, který pracuje na podnikatelské vízum dvanáct hodin denně, uvedl: „Nedostávám za přesčasy, pracuju 30 dní v měsíci. Dostávám 8 000 čistého za měsíc a nemusím platit za stravování“. Při časové mzdě to odpovídá odměně ve výši zhruba 23 Kč za hodinu práce.

Členství v družstvu

Členové družstev nemusejí být v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale mohou mít pouze podíl na zisku. Stanovy družstva mohou určit různá pravidla pro dělení případného zisku a jejich pracovní povolení je vázáno na družstvo. Ochrana cizinců a cizinek pracujících pro družstvo je naprosto minimální.

Práce na základě mandátní smlouvy

Na jejím základě se cizinec vykonávající například práci kuchaře zavazuje pro jinou osobu na jeho účet zařídit obchodní záležitosti spočívající v zajišťování hostinské činnosti včetně vedení kuchyně a činnosti zajišťující koupi a prodej zboží.

Příloha 3: Zdroje

Krebs, Michal (ed.), La Strada ČR: Analýza procesu agenturního zaměstnávání Vietnamců a Vietnamek v ČR. Dostupné ke stažení na internetových stránkách <http://www.strada.cz/>

Saková, Tereza (ed.), Multikulturní centrum Praha, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva: Vybrané výstupy z projektu „Migrační politika v krizi“. Dostupné na <http://www.migraceonline.cz/>

Praha, 27. ledna 2010

Výzkumná zpráva a další analýzy jsou výstupem projektu financovaného nadací Open Society Fund a dotačním programem OPK MV ČR Prevence obchodování s lidmi a pomoc obětem obchodování s lidmi. Na realizaci projektu spolupracovaly čtyři neziskové organizace: La Strada ČR, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, Multikulturní centrum Praha a Klub Hanoi.

Z Česka odešlo osm procent cizinců bez práce, podle Peciny je program úspěšný.

Do programu dobrovolných návratů se v letošním roce přihlásilo nejméně 2 258 cizinců. Na projekt vyčlenil stát asi 112 milionů korun, nejméně 18 milionů se do rozpočtu vrátí.

V úterý 15. prosince měli cizinci žijící na území České republiky poslední možnost využít podanou ruku státu a získat finanční pomoc pro návrat do své vlasti. Do projektu ministerstva vnitra (MV) Dobrovolné návraty se od února do konce minulého týdne přihlásilo nejméně 2258 lidí, z toho 169 cizinců pobývalo na území ČR nelegálně. Zpřesněná čísla zveřejnilo ministerstvo vnitra a cizinecká policie ve čtvrtek na tiskové konferenci. Původně kalkulovali úředníci s maximální účastí čtyř tisíc cizinců.

Podle ministra Martina Peciny se akce vydařila. „*Já projekt hodnotím jako úspěšný. I pro české občany, protože kdyby tu cizinci zůstali, tak by mohli páchat kriminalitu. Člověk, který je v bezvýhodné situaci, tak hledá zoufalá řešení,*“ sdělil Pecina v rozhovoru pro Radiožurnál.

K 31. prosinci loňského roku evidovalo Ředitelství služby cizinecké policie v České republice celkem 438 301 cizinců. Na začátku Dobrovolných návratů jich mělo práci v Česku podle ministerstva práce a sociálních věcí přes 265 tisíc, v minulém měsíci 237 tisíc. To znamená, že o zaměstnání přišlo 27 707 cizinců. Necelých deset procent z nich se vrátilo do vlasti.

Pokračování projektu se neplánuje

Ministerstvo vnitra nepočítá, že by v příštím roce spustilo podobné pomocné akce. „*Projekt byl zamýšlen jako jednorázové, unikátní opatření, tedy v roce příštím se zatím pokračování neplánuje,*“ uvedla Běla Hejná z imigračního oddělení ministerstva.

Cizinecká policie neplánuje po skončení programu zvýšené kontroly například na ubytovnách. „*My provádíme kontroly ve velké míře po celý rok,*“ ubezpečuje tisková mluvčí útvaru Kateřina Rendlová.

Projekt dobrovolných návratů byl koncipován jako pomoc cizincům, kteří do Česka přišli v minulých letech za slibem velkého výdělku. Poté, co vypukla celosvětová hospodářská krize, museli mnozí zaměstnavatelé propouštět. O práci přišli také cizinci.

První fáze programu ministerstva vnitra byla spuštěna 16. února. Cizinci, kteří se přihlásili, dostali letenku a příspěvek 500 euro (250 euro pro dítě) na osobu. Za pět měsíců odcestovalo 1871 cizinců. Náklady se vyšplhaly na 60,2 milionů korun.

„*Když jsme se pouštěli do první fáze, nevěřili jsme, že bychom dosáhli počtu 2000 osob. My jsme ho téměř dosáhli! Tento projekt považuji tedy za velmi úspěšný,*“ doplnil ředitel odboru azylové a migrační politiky MV Tomáš Haišman.

II. fáze: Účast 368 cizinců

Na konci července, když rozběhlo ministerstvo pokračování programu, snížilo příspěvky na 300 euro, respektive 150 euro pro osoby mladší 15 let. Do 15. prosince evidovalo zájem opustit ČR od 218 lidí. „*Počítali jsme, že druhá fáze bude intenzivnější,*“ okomentoval závěr projektu Haišman.

Podle statistik byl největší podíl státních příslušníků Mongolska (122 lidí), Vietnamu (44 lidí) a Uzbekistánu (27 lidí). Téměř polovina všech cizinců se přihlásila na inspektorátech v Praze a Plzni. Zároveň stát nabídl pomoc i pro nelegální cizince žijící na našem území. Pokud Česko dobrovolně opustili, ministerstvo jim proplatilo letenku. Pokud si náklady s vycestováním uhradili sami, stát jim snížil délku zákazu následného pobytu na území ČR.

Tyto prostředky využilo přes 150 cizinců, třetina z nich z Ukrajiny. Z vlastní kapsy si cestu zaplatilo 70 lidí. Mezi cizinci byl také jeden občan USA, který se do vlasti vrátil po 18 měsících nelegálního pobytu v ČR.

Celkem počítal resort vnitra na druhou fázi dobrovolných návratů s náklady kolem 50 milionů korun. Přesná částka se ještě vyčísluje. Již teď ministerstvo oznámilo, že do státního rozpočtu vrátí nejméně 18 milionů korun, které na program nevyčerpalo.

Zdroj: www.ekomail.cz, iHNed.cz, autor/ři: Lukáš Rozmajzl, 17. 12. 2009

Nová data týkající se problémů s alkoholem v české populaci jsou varovná

Nejnovější, dosud nepublikovaná studie z České republiky (Sovinová a Csémy, 2010) prováděná v neklinické (tj. „normální“) populaci dospěla k následujícím závěrům:

- Mezi muži pije alkoholické nápoje rizikově a škodlivě (skóre 8 až 19 v dotazníku AUDIT) 29,2 % a dalších 3,8 % mužů má s alkoholem vážný problém vyžadující odbornou pomoc (skóre 20 a více v dotazníku AUDIT).
- U žen se jedná o 9,3 % rizikově a problémově pijících a 0,3 % žen s vážným problémem.

Uvedená čísla souvisejí s nízkým zdaněním alkoholu, takže pivo je často levnější než běžné nealkoholické nápoje. Zhruba polovina 100% alkoholu se v České republice vypije ve formě piva.

Praktické důsledky

Vysoký podíl problémově pijících osob zhoršuje konkurenceschopnost zdejší pracovní síly a navíc představuje vážné riziko v pracovních prostředích i v dopravě. Předpisy, týkající se omezení alkoholu při řízení i při dalších nebezpečných situacích, by se měly přísně prosazovat. Argumentace fyziologickými hladinami alkoholu neobstojí, protože ty činí nalačno 0,03 promile a po jídle 0,05 promile (Útrata, 1986). Moderní vyšetřovací metody umožňují velmi přesné stanovení hladin alkoholu v krvi.

Rizika i jen nízkých dávek alkoholu při řízení motorového vozidla

- V porovnání s vyššími dávkami je zde malé, ale prokazatelné zhoršení schopnosti řídit (např. větší sklon riskovat).
- Interakce malých dávek s léky nebo drogami (např. marihuana) mívá nečekaně velký a dramatický průběh.
- U závislých vyvolávají i malá množství alkoholu bažení (craving) a nekontrolované pití.
- V době řízení před dopravní nehodou bývá hladina alkoholu většinou vyšší než při odběru.
- Jedná-li se o „zbytkový alkohol“, vliv alkoholu a kocoviny se sčítají.
- Dehydratace, k níž při dlouhých cestách autem někdy dochází, zvyšuje účinek i malých dávek alkoholu.
- Snížení povolených hladin alkoholu nebo naprostý zákaz alkoholu před jízdou vedlo v řadě zemí k poklesu počtu dopravních nehod, zejména smrtelných.

PhDr. Ladislav Csémy, Prim. MUDr. Karel Nešpor, CSc.

Wybrali jsme pro vás – ze zahraničí:

Putin má plán proti alkoholismu: Rusové budou pít o polovinu méně, slibuje

Téměř sto tisíc Rusů ročně umře na otravu alkoholem nebo následky nadměrného pití. Vláda chce proto zavést minimální ceny alkoholu a omezit dobu, kdy může být prodáván.

„Tohle je národní katastrofa,“ prohlásil v srpnu loňského roku ruský prezident Dmitrij Medveděv. Mluvil o alkoholismu. Jen co odezněly bouřlivé oslavy Nového roku, ruská vláda připravila koncepci boje s nadměrnou spotřebou alkoholu, která počítá s tím, že do deseti let budou Rusové pít jen polovic toho co nyní. Do roku 2010 by každý Rus neměl v přepočtu vypít víc než pět až osm litrů čistého alkoholu. Zajímavé ale je, že vysoká spotřeba alkoholu není ruskou historickou tradicí.

V letech první světové války mělo Rusko jednu z nejnižších spotřeb alkoholu v Evropě – na jednoho obyvatele připadalo jen 0,83 litru. Spotřeba začala výrazně růst až v polovině 70. let, počátkem 90. let dosáhla 5,4 litru a v roce 2008 to oficiálně bylo už deset litrů. „Vzhledem ke konzumaci tekutin s obsahem alkoholu, které nebyly schváleny k pití, a také vzhledem k domácí výrobě nápojů s vysokým obsahem alkoholu je reálná spotřeba 18 litrů,“ popisuje vládní analýza důsledky pití voňavek nebo čistidel a pálení samohonky.

Důsledky takového popíjení jsou katastrofické. Na otravu alkoholem každý rok umírá 23 tisíc Rusů, dalších 75 tisíc na následky nemocí vyvolaných alkoholismem. „Oficiálních“ alkoholiků je podle úřadů v Rusku přes dva miliony. Alkoholici umírají ve věku mezi 40 a 60 lety.

Podle vládních záměrů by během dvou let mělo zafungovat hlavně zavedení minimální ceny alkoholu a omezení doby, kdy smí být prodáván. Od prvního ledna půllitrová láhev vodky nesmí v obchodě stát méně než 89 rublů (zhruba 60 korun). V Moskvě a dalších velkých městech doposud sice stála láhev průměrné vodky až dvojnásobek, především v chudších regionech to ale ceny vodky reálně zvýšilo.

Dalším opatřením je zákaz prodeje alkoholu po desáté hodině večerní. „To ale zlikviduje všechny večerky, bez prodeje piva a jiného alkoholu si na sebe nevydělají,“ říká moskevský novinář Denis Parchomenko.

V další fázi kampaně má dojít na drastické omezení reklamy na alkohol, možná včetně zákazu konzumace alkoholu ve filmech či v televizních pořadech. Značné sumy mají jít i na propagaci zdravého způsobu života a na léčbu alkoholiků.

Mnozí experti sice připouštějí, že by finanční a administrativní nástroje mohly spotřebu alkoholu o něco snížit, poklesu o polovinu ale nevěří.

„Co by se mohlo povést, je určité snížení společenské přijatelnosti alkoholu, hlavně u mládeže,“ cituje agentura Interfax odborníka na závislosti Nikolaje Petrenka.

Podobný problém řeší i v Německu, které se potýká s excesivním pitím mladistvých. Před pěti lety kvůli tomu zvýšili daň na míchané alkoholické nápoje v plechovkách, oblíbené mezi teenagery. Jejich spotřeba pak skutečně klesla o 12 procent, problém alkoholismu mezi mladistvými se tím ale nevyřešil.

Zdroj: www.ekomail.cz, Autor/ři: Ondřej Soukup

MINISTERSTVO VNITRA – odbor prevence kriminality, ředitelka Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

kontakt: Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34

Mgr. Květa Dočkalová – 974 832 803

e – mail: media@mvcz.cz, <http://www.mvcz.cz>

Británie chce omezit pití, zdraží alkohol

Boj s alkoholem – pijáky čekají restrikce.

Hospody přijdou o hry a soutěže, podporující konzumaci alkoholu. Minimální ceny alkoholu plánují Skotové, britská vláda zatím váhá. Nezřízené pití alkoholu dosáhlo v Británii pandemických rozměrů. Víkendové večery proudí ulicemi zástupy podroušených Britů s jediným cílem. Opít se v co nejkratším čase.

Vláda se proto rozhodla jednat. Po letech bezzubých kampaní chystá zákon, který by měl omezit nejrůznější pobídky, které svádějí k pití. Hospodám ordinuje tvrdá pravidla. Zakáže soutěže ve stylu „vypij, co můžeš, za deset liber,“ v rychlosti pití či konzumace pro dámy zdarma. Na problematické nápoje, silná piva či alcopops – sladké míchané drinky pro mladé konzumenty, se zvýší daň.

Zpřísní se také kontroly, zda v hospodách nepopíjejí teenageři. Pubům přibude povinnost nabízet i čistou vodu. A nabízet alkoholické nápoje rovněž v menších sklenicích. Za porušení pravidel budou tučné pokuty. Majitele čeká v krajním případě i vězení či uzavření podniku.

S tím vším odpůrci alkoholismu vřele souhlasí. Jenže postrádají v návrhu to nejdůležitější – zavedení minimálních cen alkoholu.

„Bylo by to nejlepší řešení, protože by nejcitelněji zasáhlo těžké pijáky a nezletilé konzumenty,“ vysvětlil v listu Independent Ian Gilmore, mluvčí protialkoholického sdružení Health Alliance on Alcohol.

Britský ministr vnitra Alan Johnson argumentuje, že minimální ceny by poškodily odpovědné konzumenty s nízkými příjmy. Zdravotníci ale poukazují na příklad Skotska. Tamní vláda už minimální cenu prosazuje. Od loňska tam navíc musí mladí lidé prokázat v pubu, že dosáhli 18 let. Odpůrci alkoholu doufají, že podobně jako v případě zákazu kouření v restauracích se nechá Anglie inspirovat.

Nový zákon dráždí hlavně hospodské. Upozorňují, že levný alkohol v supermarketech je hlavním důvodem, proč alkohol tolik svádí nezletilé pijáky.

„Většina alkoholu se prodá v supermarketech, opatření ale zasáhne jen puby, navíc v době dozívající recese,“ stěžovala si Brigid Simmondsová z asociace britských hospod. Pití odčerpává miliardy. Kultura pití se v Británii vždy lišila od zjemnělého jihu Evropy. V londýnských pubech tečou hektolitry piva, chuť opít se je u mnoha hostů nepřehlédnutelná.

„Británie přispěla ke kultuře pití asi stejně jako Island ke světové finanční stabilitě,“ soudí James Kneale z londýnské univerzity. Následky jsou devastující. Alkohol každoročně zabije jen ve Walesu a v Anglii na 40 tisíc lidí. Za posledních 15 let se počet obětí zdvojnásobil. A provětrá státní kasu – zločiny a výtržnosti spojené s alkoholem vyjdou Brity až na 13 miliard liber ročně. Většina Britů proto nová opatření podporuje.

Milovníci pátečních pijatik argumentují, že jde o jednu z cenných tradic. Odpůrci namítají, že zákaz kouření byl také obtížně představitelný a dnes je oceňován. Stanovení minimálních cen alkoholu by podle nich mělo stejný osud. Dnes je považováno za novátorský nápad. Jeho zastánci chtějí stanovit minimální cenu každého alkoholického nápoje, odvozenou od jednotky alkoholu. Považují za lichotivé, že by Británie byla první zemí s takovým schématem.

Ceny nejlevnějších alkoholických nápojů by se podle nich měly přinejmenším zdvojnásobit. Například balení šesti piv by v obchodě vyšlo na šest liber (asi 179 korun), tedy čtyřikrát více než nyní.

Zdražení zapůsobí

Návrh ještě musí schválit poslanci. Měl by začít platit začátkem dubna. Už nyní ale ilustruje novou pozici labouristů, kteří dosud měli k pravidlům konzumace alkoholu poměrně uvolněný vztah. Nyní říkají, že ohledy na zdraví Britů převážily.

„Nevyhýbáme se nesnadnému rozhodnutí, které sleduje veřejný prospěch,“ vysvětlil Andy Burnham, šéf resortu zdravotnictví, listu Daily Telegraph. Burnham je přesvědčen, že třeba zvýšení cen silných piv zapůsobí. Také spotřebu cigaret vždy v minulosti spolehlivě omezilo zvýšení cen. Je to podle všeho mnohem účinnější prostředek než veškeré kampaně či omezování kouření na veřejnosti.

Zdroj: Hospodářské noviny, autor: Jiří Sládek, 21.1.2010